Kristina

(1903)

Personajele

Actul întîi

KRISTINA
AXEL OXENSTJERNA
MAGNUS GABRIEL *de la Gardie*
ANTON STEINBERG
BOURDELOT, *medic francez*
PIMENTELLI, *ambasadorul spaniol*
JOHAN HOLM
NEGUSTORUL ALLERTS
WHITELOCK, *ambasadorul englez*
reprezentant al lui Cromwell
CARL GUSTAV *(ulterior Cari X)*
MĂRIA ELEONORA, *văduva lui Gustav Adolf*

Personaje secundare

EBBA BRAHE
EBBA SPARRE
GUSTAV HORN
CARL GUSTAV WRANGEL etc.

Decoruri

Actul întîi: Biserica Ryddarholm Actul al doilea: Interiorul vistieriei Actul al treilea: Atelierul de croitorie Actul al patrulea: Pavilionul din grădină

ALLERTS

HANGIUL ŢĂRANUL HANGIUL

ALLERTS

Interiorul bisericii Ryddarholm.[1] *în fund spre dreapta, se vede cavoul cu sarcofagul lui Gustav Adolf. La dreapta, în prim plan, cavoul cu sarcofagele unor membri ai dinastiei Vasa. în prim-plan, la dreapta şi la stînga, culise deschise, reprezentînd intrări.*

La ridicarea cortinei se aude o muzică slabă de orgă. Allerts, ţăranul şi hangiul — proprietarul hanului „La Pacea de aur" — intră încet dinspre dreapta. Allerts le arată celorlalţi doi interiorul bisericii.

Iată! Priviţi cavoul marelui Gustav Adolf... azi se comemorează moartea lui! Regina o să vină cu toată curtea să depună coroane de flori... acum, cît de curînd! Uite, ce multe steaguri! Zău că-s multe!

Domnule Allerts, putem rămîne şi noi aici, cînd vine regina?

?

Da, dacă te ascunzi aici cu mine. De altfel, uite că vine prietenul meu Holm, croitorul curţii şi camerierul, poate chiar şambelanul reginei.

ŢĂRANUL Johan Holm? Vai, dar cît de apropiată e majes-tatea sa de unii.

ALLERTS *(îl priveşte fix pe ţăran):* Nils Erson! bagă de seamă!

Johan Holm intră aducînd o coroană şi o pernă.

ALLERTS Holm!... JOHAN HOLM *(tresare):* Negustorul Allerts! Hm!

[1] Situată în partea veche a oraşului Stockholm, biserica Ryddarholm a fost construită în secolul XIII. Incepînd din secolul al XVII-lea, au fost înmormîntaţi aici o serie de regi şi de bărbaţi de seamă suedezi. Din 1807 în această biserică nu se mai oficiază servicii divine şi e considerată azi un panteon naţional.

ALLERTS Putem rămîne aici, s-o vedem pe regină? JOHAN HOLM *(sec):* Eşti convins domnule Allerts, că vrei ?

ALLERTS Da, fireşte că vreau! JOHAN HOLM *(CU O oarecare aroganţă):* Dar cine sînt oamenii ăştia cu dumneata? ALLERTS E hangiul de la taverna „Pacea de aur" şi un ţăran din părţile vâsterâsului[1]. JOHAN HOLM Mergeţi şi staţi acolo mai la o parte... să nu vă arătaţi! Majestatea sa intră dinspre stînga! ALLERTS îţi mulţumesc Holm! *(Către ceilalţi doi).* Veniţi încoace! *(se ascund după o proeminenţă a cavoului dinastiei Vasa.)*

Johan Holm urcă spre cavoul lui Gustav Adolf şi aşază perna pe un scăunel de rugăciune. Orga încetează. Anton Steinberg (Intră dinspre dreapta, priveşte în jur, ca şi cînd ar căuta pe cineva; duce o coroană).

ALLERTS Anton von Steinberg — cel care a scăpat pe regină de la înec — favoritul — un viitor strălucit—

HANGIUL *(către ţăran):* Dar cei de la Riddarhus [2] n-au vrut să-1 primească în rîndurile lor!

Klas Tott intră cu două coroane : pe cea mai mică o depune pe mormîntul familiei Tott. E palid şi pare disperat.

ALLERTS *(către ceilalţi doi):* Ăsta e Klas Tott, fiul lui Gustav Adolf Tott... ajuns într-o situaţie grea... bietul băiat! Cu multe păcate în familie... Strănepotul lui Erik al patrusprezecelea. ŢĂRANUL Al lui Erik al patrusprezecelea? HANGIUL Da, nu al lui fitecine! ALLERTS: Faceţi linişte! STEINBERG *(se apropie de Tott):* Ei, Tott? KLAS TOTT Ce doreşti, Steinberg? STEINBERG Von Steinberg! Dacă nu te KLAS TOTT Dar ce, parcă eu am un STEINBERG (CU naivitate): Nu ştiu! KLAS TOTT Pentru ca cineva să aibă aşa noroc, trebuie să fie

la fel de redus ca dumneata!

STEINBERG Asta nu depinde de mine. Şi apoi şi dumneata, Tott, poţi să ai noroc, chiar dacă ai un cap aşa de strălucit.

superi! „von" în numele meu?

[1] Se pronunţă *vesteros,* oraş situat pe ţărmul de nord al lacului Mâlaren circa 100 km la vest de Stockholm.

[2] Casa nobililor, situată tot în partea veche a oraşului Stockholm, în apropierea bisericii Ryddarholm.

KLAS TOTT Să am noroc? Atunci spune-mi, cum aş putea să fac din nou rost de ultimii mei o sută de mii de ducaţi, pe care i-am pierdut astă-noapte? STEINBERG Bine, o să-ţi spun cum, dacă vii diseară la „Pacea

de aur"!

KLAS TOTT Parcă există ducaţi acolo! STEINBERG *(confidenţial)*: Acolo nu, dar ştiu de unde se pot lua!

KLAS TOTT în orice caz, dumneata eşti un om bun, Steinberg! STEINBERG O nu, nu vorbi aşa! Toată lumea e la fel de binevoitoare. ..

KLAS TOTT Crezi? Crezi asta cu adevărat? STEINBERG Da dragul meu, sigur că o cred! Iar un lucru e sigur... regina e un adevărat înger!

KLAS TOTT N-am mai auzit niciodată aşa ceva!-----Am fost

ieri la balet, şi cred că regina m-a privit cu ochi mai degrabă de uliu decît de porumbel!

STEINBERG Aşa obişnuieşte ea! Vezi Tott, fiecare om cu deprinderile sale! Ei, vrei să ne întîlnim la hanu „La Pacea de aur"? Vino, te rog! KLAS TOTT Bine, o să vin!... STEINBERG Foarte drăguţ din partea dumitale!

Whitelock, ambasadorul englez, intră, fără cunună, se uită de jur împrejur prin biserică.

ALLERTS *(către ceilalţi):* Ambasadorul englez... Omul lui Cromwell... a fost de faţă la execuţia lui Carol întîi... E cineva...

HANGIUL Un regicid, aici?

ŢĂRANUL Ei, poftim!

ALLERTS A stat lîngă Cromwell cînd acesta a închis parlamentul şi a băgat cheile în buzunar!.. . Tăcere! încep să sosească!

Bourdelot şi Pimentelli intră şi stau dt vorbă, dar nu se aude ce spun.

Bourdelot, cu lornietă, îi arată lui Pimentelli biserica; acesta din urmă e posac şi necomunicativ.

ALLERTS *(către ceilalţi):* Bourdelot — medicul francez — un fel de maimuţă a reginei, care rînjeşte la toate... a învăţat-o pînă şi pe majestatea sa să rînjească!.. Apoi ambasadorul spaniol, Pimentelli, iezuitul!... Uite la ei cum rînjesc... fireşte, ei n-au adus coroane, fiindcă sînt catolici!

HANGIUL Cel puţin nu-şi ascund simţămintele... măcar dacă am înţelege ce-şi spun!

ALLERTS Atîta mai ştiu şi eu franţuzeşte... Uite, franţuzul spune: „O nouă capelă ridicată pentru un sfînt... şicesfînt — Vasaborg-Cabeljau... „Acum se uită la steagurile imperiale...

ŢĂRANUL Şi ăştia sînt acum prietenii reginei... duşmanii tatălui ei!

ALLERTS Da! Nu de mult a declarat fără înconjur că în războiul de treizeci de ani religia n-a fost decît o mantie la adăpostul căreia s-au cucerit ţinuturi.

ŢĂRANUL Pfui, nu cred!

ALLERTS Ba da, aşa a spus: e geloasă pe tatăl ei şi pe soldaţii acestuia, fiindcă ea nu poate să ducă război ; se preface că dispreţuieşte pe vechii generali Horn şi Wrangel...

HANGIUL Da, e greu să fii fiica unui astfel de tată...

ŢĂRANUL Şi încă şi mai greu e să fii la ordinele lui Axei Oxenstjerna.
ALLERTS Şi pe ăsta îl urăşte şi ar dori ca numele lui să fie uitat cît mai curînd... Eu, personal, privesc cu încredere spre Cari Gustav, moştenitorul tronului... e un om şi jumătate!
HANGIUL Da, un om în toată puterea cuvîntului!
ŢĂRANUL De s-ar urca odată pe tron!
ALLERTS Aşteaptă, aşteaptă: peste tot sînt frămîntări... Tăcere!
***Magnus** Gabriel de la Gardie intră, singur ; pare abătut şi umilit.*
ALLERTS *(către ceilalţi):* Magnus Gabriel de la Gardie...
înainte favorit — propus să fie rege în Suedia —
acum în dizgraţie... HANGIUL Fiul lui Ebba Brahe... ŢĂRANUL Şi al lui Gustav Adolf, nu? ALLERTS Fleacuri! Poveşti de la ţară... de astea circulă
şi despre regină, cîte vreţi...
De la Gardie salută sec pe Bourdelot şi pe Pimentelli, de formă pe Tott, umil pe Steinberg. Se opreşte singur şi părăsit în mijlocul bisericii, deoarece toţi se dau la o parte. Intră Măria Eleo-nora, regina mamă, Ebba Brahe, de la Gardie. Salutări reciproce între diferitele personaje care se află în biserica. Măria Eleonora evită să privească spre de la Gardie.
ALLERTS Măria Eleonora, văduva lui Gustav Adolf... Ebba Brahe, de la Gardie, Ebba Sparre, prietena reginei.
De la Gardie cade în genunchi în faţa Măriei Eleonora.

EBBA BRAHE
DE LA GARDIE EBBA BRAHE
DE LA GARDIE
EBBA BRAHE
ALLERTS
HANGIUL ŢĂRANUL ALLERTS
(în timp ce trece pe Ungă de la Gardie): Cu ce intenţii ai venit aici, fiul meu? Tocmai tu mă întrebi, mamă? Regina nu vrea să te vadă, fiindcă nu te mulţumeşti să faci parte din curtea ei... Să figurez doar în suita ei, în trena ei... Taci, copilul meu!
în curînd toate piesele de şah o să fie aranjate. .. şi atunci începe jocul. .. am o presimţire că aici se întîmplă ceva... Priviţi-1 pe bietul de la Gardie ...
Nimeni nu vrea să stea de vorbă cu el... Ar vrea ei, dar nu îndrăznesc... Ca să vezi! Dar ştii că nu eşti chiar aşa de nepriceput ... Acum!... Vine regina!... *(Atenţia generală se îndreaptă spre intrarea din stingă.)* Nici suită, nici şambelani, şi nici gardă. Nu se teme de poporul ei cel credincios — crede că e iubită de toţi, fiindcă se iubeşte pe sine însăşi! Şi ea crede asta? Crede numai ceea ce doreşte! Dar cît de măreaţă e, cu toate că e aşa de mică! în momentul ăsta da, dar în cel următor e ca o fată de prăvălie... Acuşi o să vedeţi una din cele mai ciudate fiinţe din cîte a făcut Dumnezeu...
In timpul scenei următoare fiecare din cei prezenţi trebuie să urmărească şi să comenteze apariţia reginei cu privirile şi cu mimica.
Kristina intră dinspre stînga. încet, demnă, cu un anumit respect pentru biserică. E îmbrăcată într-o mantie neagră de catifea, cu blană neagră de urs, poartă o pălărie mare de fetru (după moda din timpul războiului de treizeci de ani), cu pene negre şi o egretă prinsă în diamante. După ce intră, îşi desface mantia arătînd o rochie neagră, cu broderie de perle albe. Apoi îşi scoate mănuşile şi în timpul acesta observă pe toţi cei prezenţi. Este urmată de un paj, care duce o cunună de lauri. Holm se apropie cu demnitate. De la Gardie este în apropierea Kristinei. După ce i-a salutat pe cei de faţă înclinînd din cap şi marcînd în felul acesta diferitele grade de prietenie sau duşmănie, ea lasă să-i cadă mănuşile. De la Gardie se aruncă în genunchi, ridică mănuşile şi i le întinde Kristinei, care îl străfulgera cu o privire.
KRISTINA Holm!
Johan Holm trece pe prim plan, preia mănuşile de la Magnus Gabriel de la Gardie, care se dă înapoi, copleşit.
KRISTINA Păstrează-le!... A venit cancelarul Oxenstjerna? JOHAN HOLM Maiestatea voastră, domnul cancelar încă nu a venit!
HANGIUL ALLERTS ŢĂRANUL ALLERTS

KRISTINA *(face un gest de nerăbdare. Merge spre Măria Eleo-nora, o bate prietenos dar condescendent pe braţ şi marchează un sărut filial pe obrazul acesteia:* Dumnezeu să te binecuvînteze, mamă... *(Sărută rigid pe Ebba Brahe; sărută pe Ebba Sparre pe obraz.)* Bună ziua dragă Ebba!... *(Dă din cap prietenos, în semn de salut, cu o expresie uşor glumeaţă spre Steinberg.)* Prietene Stein-berg... *(îl salută pe Bourdelot în timp ce schimbă ocheade de tainică înţelegere cu Pimentelli. Ia cunoştinţă de prezenţa lui Whitelock schiţînd un gest vag de salut.)* Regicidul la un mormînt regal! Haha!

KRISTINA
MĂRIA ELEONORA
KRISTINA
MĂRIA
ELEONORA
KRISTINA
MĂRIA
ELEONORA
KRISTINA
EBBA BRAHE
KRISTINA

Bourdelot spune ceva spiritual în franţuzeşte, dar nu se aude ce.

(mai întîi zîmbeşte după aceea devine serioasă): Da, e ruşinos ca cineva s-o lase pe regină să aştepte, dar cancelarul face astăzi tocmai asta! *(Priveşte spre Allerts şi grupul său.)* O, aceştia nu sînt decît bunul meu popor! Ei mă iubesc! Nu-i nici o primejdie!

Pimentelli vorbeşte cu Kristina dar nu se aude ce spune: privirile îi sînt aprinse.

Kristina îi răspunde ceva cu voce foarte joasă, privindu-l cu ochi în văpaie: dar numai pentru un moment.

Bourdelot încearcă să asculte, dar nu aude nimic.

(către Kristina; vorbeşte apatic şi cu amărăciune): Pe cine aşteptăm noi aici, fata mea? Pe cancelar, mamă! „Micuţa Kerstin" trebuie totdeauna să-1 aştepte pe marele Oxenstjerna! Asta-i ceva tipic suedez.

Da, ai dreptate!... O să vină şi generalii, nu-i aşa?

Generalii? Bine, dar nu mai e război!... Nu, dar înţelegi... într-o zi ca asta cei bătrîni vor să se arate în faţa poporului. . . *(se apropie de Kristina, ca şi cînd ar vrea să-i adreseze o rugăminte fierbinte):* Maiestatea voastră...

(dur, cu voce de bărbat): Nu acordăm audienţe în biserică... şi cu atît mai puţin lîngă mormîntul

tatălui nostru! *(Se întoarce cu spatele. îl zăreşte pe Tott. îi face semn lui Steinberg, care se apropie. Kristina i se adresează cu o voce mai joasă şi prietenos ca unui om inofensiv.)* Roagă-1 pe Tott să vină încoace... Aşteaptă... Ai vorbit cu el ?

STEINBERG Da, maiestate! KRISTINA Şi ce-a spus?

STEINBERG E aşa de cumsecade, dar este urmărit de insuccese! KRISTINA Ordonă-i să vină aici!

Steinberg se duce la Tott.

Pimentelli încearcă să se apropie de regină şi s-o supravegheze.

Kristina îl îndepărtează pe Pimentelli cu o privire şi cu un cuvînt spus cu o voce mai ridicată.

Anton Steinberg se întoarce fără Tott.

KRISTINA Ei, Steinberg ?

STEINBERG *(supărat) :* Maiestatea voastră!

KRISTINA De ce nu vine Tott! ? STEINBERG E aşa de ciudat. . . Bietul Tott! KRISTINA Dar ce spune? E timid?

STEINBERG NU, nu e; dar spune că nu vrea să vină. KRISTINA *(furioasă) :* Pe Dumnezeul meu! N-am auzit niciodată aşa ceva!... Să spună că nu vrea! STEINBERG Sau că nu îndrăzneşte!

KRISTINA *(se luminează puţin; dar pe faţa ei continuă să persevereze un rînjet) :* Mai du-te o dată şi porunce-şte-i să vină, altfel va fi pedepsit prin căderea în dizgraţie!

Steinberg se duce şi îl aduce pe Tott care vine fără plăcere.

KRISTINA *(îl priveşte ţintă pe Tott, care pare timid):* Ţi-e teamă de ceva, Tott? KLAS TOTT Da! KRISTINA *(măgulită):* Dar să fie micuţa Kerstin aşa de primejdioasă? KLAS TOTT Da!

KRISTINA *(încă măgulită dar totodată şi indignată la gîndul că poate Tott „îşi închipuie ceva"):* Asta e cam prea de tot! *(Schimbă brusc vorba.)* Ai jucat cărţi astă-noapte, Tott? KLAS TOTT Da, maiestatea voastră!

KRISTINA Şi ai pierdut cîteva mii de ducaţi, nu-i aşa? Per-mite-mi să-i achit eu...

KLAS TOTT NU, maiestate, nu se poate! Nu pot să primesc

bani de la o femeie... KRISTINA EU nu sînt femeie... KLAS TOTT Nici măcar de la o regină... KRISTINA EU nu sînt regină pe lîngă un rege oarecare; doar am fost proclamată rege, nu-ţi mai aminteşti? KLAS TOTT Ba da, îmi amintesc! KRISTINA Vrei să fii şambelanul regelui tău? KLAS TOTT NU reuşesc să înţeleg motivul acestei favori neaşteptate !

Kristina e palidă şi mută de mînie ; dar neştiind cum să interpreteze cuvintele lui cu mai multe înţelesuri, nu îndrăzneşte să-şi trădeze sentimentele şi gîndurile printr-o izbucnire.

Pauză.

KLAS TOTT *(se uită la Kristina şi se sperie de expresia feţei acesteia):* M-am exprimat greşit, maiestate, rog să mi se ierte sîngele de Vasa cam prea subţiat! KRISTINA *(se luminează la faţă; îl priveşte pe Tott cu plăcere, dar încă nu e pe deplin împăcată) :* Sînge de Vasa ? *(Schimbă vorba prudent ca şi cum ar chibzui ce trebuie să spună, în timp ce cuvintele îi curg de pe buze.)* Da, dumneata, Tott, ai strămoşi poate mai mulţi decît mine şi se pare că eşti un Vasa adevărat. *(Continuă pe această linie ca şi cînd ar fi regăsit în mod fericit firul conversaţiei.)* Prin urmare sîntem în familie şi de la o rudă poţi să primeşti orice! *(îi întinde mîna blînd şi prietenos.)* Bine ai venit la curtea mea, Klas Tott! Klas! Foarte frumos... La o parte!. . . Şi nu te teme de micuţa Kerstin!

ALLERTS *(către cei care îl însoţesc):* Micuţa Kerstin, şi cînd colo a trecut de douăzeci şi şapte de ani... Tott s-a învîrtit acum!. ..

HANGIUL Şi el are numai douăzeci şi trei? ŢĂRANUL E aproape corupere de minori! KRISTINA *(care a observat că Allerts a vorbit cu cei din grupul său, se întoarce acum înspre ei şi apoi stă de vorbă, cu Tott cu voce joasă) :* Vezi că ei mă iubesc ? Atunci de ce te temi?

KLAS TOTT Mă tem de sentimentele mele! KRISTINA *(cave nu a auzit ce a spus Tott):* Nu am auzit! *(Zgomot la uşa din stînga.)* Ce gălăgie e acolo? Soldaţi, după cîte înţeleg!

Axei Oxenstjerna, Cari Gustav Wrangel, Gustav Horn; diverse saluturi.

ÂXEL
OXENSTJERNA KRISTINA
AXEL
OXENSTJERNA
KRISTINA
AXEL
OXENSTJERNA
KRISTINA AXEL
OXENSTJERNA KRISTINA

(înaintează pînă la regină, se înclină adine şi vorbeşte cu demnitate): Maiestatea voastră să binevoiască să ierte... Da, Oxenstjerna, dumneata ştii că eu iert. Dar
(ironic) pe domnii generali — pe dînşii cum să-i iert?
Maiestate, vina lor e şi a mea! Ştiri importante... Cum, e iarăşi război?
Nu maiestate, dar situaţia e tulbure... Zvonuri
şi...
Da, dar zvonurilor nu le dăm crezare!
Zvonuri întemeiate!...
Ei, bine ai venit, Gustav Horn, unul din generalii cei mai valoroşi ai părintelui nostru... şi dumneata Cari Gustav Wrangel „cel mare", Conde al nostru ... Fiţi bineveniţi, domnilor...

Toţi se apropie în grupuri de mormîntul lui Gustav Adolf, cu excepţia lui de la Gardie, Bourdelot şi Pimentelli care rămîn jos în prim-plan

Bourdelot şi Pimentelli vorbesc şi gesticulează, dar cuvintele lor nu se aud. După aceea se retrag spre stînga, privindu-l pe de la Gardie cu compătimire.

KRISTINA *(coboară pe avanscenă şi strigă în sus, spre galeria din stînga, unde se află orga în culise):* Diiben! Să începem! *(Ascultă răspunsul care nu e auzit de public.)* Capelmaistrul e bolnav? *(Răspunsul nu se aude.)* Atunci trebuie să rămînem fără muzică! *(Către de la Gardie.)* Magnus! Ce stai acolo aşa de îmbufnat?

DE LA GARDIE KRISTINA
DE LA GARDIE KRISTINA
DE LA GARDIE KRISTINA
DE LA GARDIE KRISTINA

Sînt necăjit... Ai supărări ? Da, una mare!
Urmează să moşteneşti ceva? Nu, de moştenit moşteneşte Tott! *(zîmbeşte răutăcios):* Eşti superb în

replică, Magnus ! Dar spune ceva mai vesel — cei de aici sînt aşa de plictisitori! Astăzi nu! Dar ce zi e astăzi?
382
383
DE LA GARDIE
KRISTINA
DE LA GARDIE
KRISTINA
E ziua împuşcării!
Cum adică?
Da, în ziua de astăzi l-au împuşcat pe fie iertat regele!
(rîde, ascunzîndu-şi faţa în batistă): Magnus, Magnus, tu o să mă omori pînă la urmă! *(Se întoarce şi strigă.)* Lăsaţi draperia, jos!
Se lasă o draperie, care acoperă partea bisericii.
sus a interiorului
DE LA GARDIE KRISTINA
DE LA GARDIE KRISTINA
DE LA GARDIE
KRISTINA
MĂRIA
ELEONORA
KRISTINA
DE LA GARDIE
DE LA GARDIE KRISTINA
DE LA GARDIE KRISTINA
DE LA GARDIE
KRISTINA
DE LA GARDIE
KRISTINA
DE LA GARDIE
KLAS TOTT
KRISTINA
DE LA GARDIE KRISTINA
Trebuie să stingem şi luminările?
Să-ţi fie ruşine!
Dar ce-o să spună moşnegii de sus?
A trebuit să-i aştept pe generali, acum mă aşteaptă ei pe mine!
Dar ce e cu muzica? Diiben nu mai are suflu de loc?
(îl loveşte cu evantaiul): Magnus!
Kristina, nu începem odată? Ba da, dragii mei, începeţi! Eşti aşa de frumoasă astăzi!
Kristina îşi duce un deget la gură.
Bietul Tott!
Acum eşti semeţ, fiindcă... De ce? Cum adică, fiindcă... fiindcă ce? Dar, pentru Dumnezeu, oamenii aceia nu pot să înceapă odată?
Cît timp o să dureze spectacolul ăsta? *(pe jumătate supărată):* O s-o sfîrşeşti rău! Dar sînt deja un om sfîrşit!... *(Cu emoţie autentică.)* Cînd ai plecat de la mine şi am văzut cum te depărtezi, mi-am pierdut orice încredere! M-ai iubit? Mai întrebi?
(de după draperie.) Maiestate! *(Bate cu piciorul în pămînt) :* Dar începeţi odată, la naiba! Pfui!
(Cu voce surdă, slabă): Magnus, dacă ai şti cît de mult mă apasă şi mă înăbuşă toţi morţii şi semimorţii ăştia... Marele Oxenstjerna, marele Baner, marele Torstenson, marele Wrangel.. . Tatăl meu, care a fost într-adevăr un om mare, trebuie mereu pomenit ca să mai mărească puţin micimea

DE LA GARDIE KRISTINA
DE LA GARDIE KRISTINA
DE LA GARDIE KRISTINA
DE LA GARDIE
KRISTINA DE LA GARDIE
KRISTINA
DE LA GARDIE
KRISTINA
lor! Cît de simplu, uman şi modest a fost el;
sigur că s-ar întoarce în sicriu dacă ar fi aici!
Dar el e departe... aşa de departe cum aş vrea
să fiu şi eu!
(sincer, din toată inima): Biata Kerstin, te-ai
angajat în ceva ce nu e pentru tine!
Da, e ceva ce apasă prea tare! *(Schimbă vorba.)*
Dar e interesant! *(Copilăros).* Ba cîteodată e
chiar nostim!
Să te joci cu păpuşile!
Chiar aşa! Păpuşi mari!
Fereşte-te, regicidul e în dosul perdelei!
Pe mine nu mă omoară nimeni! Alles liebt mich![1]
(uluit): Tu ştii că în Anglia Carol întîi a spus
acelaşi lucru?
(se întunecă): Da ?
„Toţi mă iubesc", a spus el şi apoi i-au tăiat
capul!...
închipuie-ţi, cîteodată aş vrea să fiu Cromwell.. .
şi să-mi tai singură capul!
Te înţeleg... au fost momente cînd şi eu am vrut
să mă spînzur!
(zîmbeşte): Prostuţule! Mereu prostuţ!... *(Cu
blîndeţ'e, dar hotărît.)* Acum du-te!
De la Gardie priveşte întrebător.
KRISTINA Du-te!
KRISTINA DE LA GARDIE
KRISTINA DE LA GARDIE
KRISTINA
DE LA GARDIE
KRISTINA
DE LA GARDIE KRISTINA
De la Gardie ca mai înainte, se face tot mai mic.
Du-te, pînă te chem din nou.
Te-ai jucat cu mine?
Da! Şi n-am voie?
Nimeni nu se joacă cu de la Gardie fără să-şi
primească pedeapsa!
(cu mînie): O ameninţi pe regină?
Da!
Să pleci din oraş, să te înfunzi în colţul tău de la
ţară, şi dacă te mai arăţi pe aici, să ştii că există
fortăreţe în Finlanda!
(frînt): Glumeşti sau vorbeşti serios?
(îi întoarce spatele): Serios de tot! Pe cuvîntul
meu de femeie!
De la Gardie pleacă spre stingă.
[1] **Toţi mă. iubesc (în lb. germ. în orig.)**

CURIERUL
DE LA GARDIE
KRISTINA DE LA GARDIE
KRISTINA
DE LA GARDIE KRISTINA
DE LA GARDIE KRISTINA
DE LA GARDIE KRISTINA
DE LA GARDIE
KRISTINA DE LA GARDIE
KRISTINA DE LA GARDIE
KRISTINA DE LA GARDIE
KRISTINA
DE LA GARDIE KRISTINA
DE LA GARDIE KRISTINA
DE LA GARDIE
(intră, îl întîlneşte pe de la Gardie, cade în genunchi şi îi întinde o scrisoare): Domnului conte de la Gardie de la prinţul Cari Gustav!
Kristina ascultă, se opreşte.
(deschide o scrisoare mare, care conţine una mai mică şi citeşte în grabă): Maiestatea voastră! Da, domnule conte!
(întinde scrisoarea mai mică): Către regină de la prinţul Cari Gustav!
(preia scrisoarea cu un gest scurt, face un pas înapoi, îi aruncă o privire plină de dispreţ): Prin de la Gardie ! E foarte politicos! *(citeşte scrisoarea care i-a fost adresată lui):* O Doamne, Dumnezeule!
(citeşte scrisoarea care i-a fost adresată ei şi face o mină tot mai îngrozită): Acum începe să-mi fie teamă!
Cine a scris asta? Nu sînt oameni! Sînt diavoli! E otravă, pumnale! Ce scrie în scrisoarea dumitale?
(cu şiretenie.) Ceea ce scrie şi în scrisoarea maiestăţii voastre.
(îl fixează pe de la Gardie cu ură, dar cu teamă): Magnus! Fii prietenul meu! Atît de prieten cît poate să fie un iubit dispreţuit!
Nu folosi cuvîntul ăsta! Nu pot să sufăr cuvintele dure!
Tu nu suporţi cuvintele dure, în schimb suporţi faptele dure. . .
Poţi să-ţi dai seama cine a fost autorul acestei scrisori insultătoare?
Este un oarecare Messenius, dar dacă tatăl, sau fiul, sau amîndoi, asta nu mai ştiu! E îngrozitor; mă simt întinată pînă în adîncul sufletului!
Da, aşa se scrie în fortăreţele din Finlanda! Nu fi răutăcios Magnus: mai bine ajută-mă! Dacă te ajut să te ridici, mă calci tu în picioare! Sfătuieşte-mă!... Sau, mă duc la Oxenstjerna! Du-te la Oxenstjerna, dar nu astăzi! Du-te la Oxenstjerna, dar dă-i să citească scrisoarea numai după ce l-ai întrebat ce-i de făcut!
KRISTINA
DE LA GARDIE KRISTINA
DE LA GARDIE
KRISTINA
DE LA GARDIE
KRISTINA DE LA GARDIE
KRISTINA DE LA GARDIE
KRISTINA
DE LA GARDIE
KRISTINA
DE LA GARDIE KRISTINA
DE LA GARDIE KRISTINA
DE LA GARDIE KRISTINA
DE LA GARDIE KRISTINA
E un sfat bun, dar ce sens are? Ia să vedem... Da... înseamnă: nu te baza pe nimeni!.. . Magnus, nu crezi că poporul mă iubeşte? Eşti un copil!

Poate că da, în momentul ăsta! Şi de aceea.. . mă duc la mama.... *(Urcă spre draperie).* Du-te şi la mormîntul tatălui tău... e bine cîte-odată să ne aducem aminte de cei buni! *(coboară din nou)* : Ce-am făcut oare, de mă urăsc
toţi?
Te-ai jucat cu soarta oamenilor ca şi cu nişte păpuşi!
(mirată): Oare aşa să fie ?
Dar cum, n-ai ştiut? Nu ştii ce faci, de aceea, iart-o, Doamne! Eşti drăguţ, Magnus!
Totdeauna drăguţ cu „micuţa Kerstin". Totdeauna răutăcios cu Kristina cea mare şi antipatică. Şi cînd te gîndeşti că trebuie să recurg iar la Oxenstjerna!
Asta ar fi trebuit s-o faci de mult pînă acum! Cel mai mare e cel mai bun! Bourdelot e mai mare, mai degajat; el pluteşte ca un şoim deasupra cîmpiilor şi pădurilor; Oxenstjerna, în schimb, stă ca o barză în faţa unei găuri de şoarece.
Să fie, oare, Bourdelot chiar aşa de mare? Spiritul lui... da, dar nu vreau să vorbesc despre el, fiindcă tu nu înţelegi... Dacă vrei să fii prietenul meu, fii şi prietenul lui Bourdelot!
O să încerc!
(observă pe Allerts şi grupul acestuia la care între timp se mai adăugaseră cîţiva curioşi): Magnus!
.... Acum am senzaţia că mă urăsc!
Du-te la mama ta!
(copilăros): Sfaturi să-mi dea, nu are, în schimb are ceea ce îmi lipseşte mie...
Cum s-ar zice... inimă!
Da! *(Se îndreaptă spre draperie)*
Whiteloch iese din spatele draperiei cu un zîmbet rigid pe buze, în urma unei conversaţii nostime pe care a avut-o nu cu mult înainte.
Kristina se dă mai întîi cîţiva paşi înapoi, dar după aceea urcă repede spre draperie.
ALLERTS Regicidul!
386
387

Actul al doilea

Interiorul vistieriei ; de-a lungul pereţilor poliţe pline de foliante de culoarea albastră, ferecate în plăci galbene ; peste tot teancuri de hîrtie cenuşie legate cu sfoară, în fund o uşă mică ce dă într-o cameră interioară.
La dreapta şi la stînga uşi.
Axei Oxenstjerna sade la un birou mare; vizavi Magnus Gabriel de la Gardie.
AXEL
OXENSTJERNA *(scrie):* Sînt gata îndată!
DE LA GARDIE NU e nici o grabă AXEL
OXENSTJERNA *(numără):* Şaizeci şi cinci, şaptezeci... Să vedem ... Da! Aici, la Gardie, ai actul de proprietate asupra moşiei Ekolsund — un dar din partea reginei — vine puţin cam tîrziu, ai căzut deja în dizgraţie! Mai eşti încă în dizgraţie?
DE LA GARDIE Da, atît de jos cît poate să ajungă cineva sub Kristina... AXEL
OXENSTJERNA
DE LA GARDIE
AXEL
OXENSTJERNA DE LA GARDIE
Te rog să vorbeşti respectuos despre regină! Iartă-mă, Oxenstjerna, dar cînd ţara e aproape ruinată... Nu vreau să aud aşa ceva! Aş vrea să-ţi amintesc că sînt membru al Consiliului Suprem al Regatului şi că sînt şi eu tot atît de patriot ca dumneata, Oxenstjerna.
Axel Oxenstjerna îl priveşte mirat.
DE LA GARDIE Cunoşti conţinutul pamfletului lui Messenius?
AXEL OXENSTJERNA NU! Dumneata îl cunoşti?

DE LA GARDIE AXEL
OXENSTJERNA
DE LA GARDIE
AXEL
OXENSTJERNA
DE LA GARDIE
AXEL OXENSTJERNA
DE LA GARDIE
AXEL
OXENSTJERNA
DE LA GARDIE
AXEL
OXENSTJERNA
DE LA GARDIE
AXEL
OXENSTJERNA DE LA GARDIE
AXEL OXENSTJERNA
DE LA GARDIE AXEL
OXENSTJERNA DE LA GARDIE
AXEL
OXENSTJERNA
Nu!
Dar îl bănuieşti?
Nici dacă l-aş bănui, nu l-aş da în vileag...
(cu melancolie): De la Gardie... Dumneata eşti vistiernicul ţării; ştii cum stau finanţele ei? Cred că nimeni nu poate ajunge să le cunoască în adevărata lor stare!
Dar eu am ajuns să le cunosc. Am tot socotit timp de un an de zile... uite aici... Da, şi?
(se ridică cu tristeţe de la masă şi începe să se plimbe): E ceva care te mîhneşte! Claudite libros[x]! Mai bine să vorbim despre altceva!
(îşifrînge mîinile, ducînd o luptă grea cu sine însuşi): De la Gardie, după cum bine ştii, am avut întotdeauna un sentiment de pietate pentru memoria marelui meu rege şi pentru moştenitoarea lui. Dar şi ţara mi-am iubit-o ca ochii din cap... Mai bine opreşte-te şi nu mai spune nimic, Oxenstjerna, fiindcă ai putea să te căieşti mai tîrziu.
Ştiu, dar trebuie totuşi să vorbesc...
Lasă, mai bine nu mai vorbi, pereţii au urechi şi
cizmele spaniole nu fac nici un zgomot la mers!
(se opreşte şi îl fixează pe de la Gardie): Spaniole, ai spus, nu? ... *(Grăbit.)* îl cunoşti pe Pimentelli?
Da!
Cine e omul ăsta?
Pur şi simplu un iezuit spaniol, care e totodată
şi favoritul reginei!
Un iezuit! Doamne apără-ne!... *(Pauză.)* Ştii, de la Gardie... nu, nu pot tolera aşa ceva... spionaje şi calomnii... Politica mea e prea îm-bătrînită... *(Pauză.)* E adevărat că Holm, croitorul curţii, o să fie înnobilat şi făcut şambelan?
[1] Închideţi cărţile! (în lb. lat. în orig.)
DE LA GARDIE E adevărat!
AXEL OXENSTJERNA O, Doamne Dumnezeule!
Pauză.
DE LA GARDIE Tot atît de adevărat este şi că tînărul Tott o
să devină consilier de stat! AXEL OXENSTJERNA
DE LA GARDIE
AXEL
OXENSTJERNA
DE LA GARDIE

AXEL OXENSTJERNA
DE LA GARDIE
AXEL
OXENSTJERNA
Locotenentul Tott, tînărul de douăzeci şi trei de
ani?
Da, e favorit!
Dar ce vrea să însemne cuvîntul „favorit", care ne urmăreşte mereu şi peste tot! Favorit? E... un favorit, unul care se bucură de favoarea cuiva!
Aş vrea să nu mai fiu printre cei vii!... *(Pauză.)* E adevărat... Doamne iartă-mi păcatele... e adevărat că regina asistă la slujba catolică, la ambasadorul francez ?... Şi că-şi face cruce, da! Doar ştie tot oraşul!
(pierzîndu-şi cumpătul) : O, aş prefera să fiu mort ... Magnus! Pentru numele lui Dumnezeu, lasă-mă să vorbesc... *(Pauză.)* Pietate, consideraţie, credinţă faţă de familia regală, va trebui acum să arunc peste bord tot ce am respectat! Am închis ochii din pietate, m-am făcut că nu aud din consideraţie şi în cele din urmă am devenit fals numai şi numai din fidelitate. Sînt un laş, un curtean servil; am ajuns să respect josniciile, şi acum încep să mă dispreţuiesc pe mine însumi . . . *(Pauză.)* Ţara e condusă de o femeie smintită; vistieria a ajuns într-un hal, de parcă ar fi încăput pe mîna unui copil nebun. Toate moşiile coroanei au fost dăruite unor străini; se dau reprezentaţii de balet, care costă cîte treizeci de mii de coroane pe seară; armata mai există doar pe hîrtie, iar flota putrezeşte în portul Karlskrona; adunarea generală a regatului e tratată ca o simplă adunare comunală, consiliul naţional e alcătuit din sublocotenenţi, capela din palat s-a transformat într-un colegiu de iezuiţi iar palatul regal într-un local de dans...
Pauză.
390
DE LA GARDIE Prin urmare: trebuie făcut ceva!
AXEL OXENSTJERNA Da!
Pauză.
DE LA GARDIE Adunarea generală a regatului a vrut s-o mărite
pe regină! AXEL OXENSTJERNA Da, cu palatinul Cari Gustav, dar asta nu vrem
noi!
DE LA GARDIE Aşaa?
AXEL OXENSTJERNA
DE LA GARDIE AXEL
OXENSTJERNA
DE LA GARDIE
AXEL
OXENSTJERNA DE LA GARDIE
AXEL
OXENSTJERNA DE LA GARDIE
AXEL
OXENSTJERNA DE LA GARDIE
AXEL OXENSTJERNA
DE LA GARDIE AXEL
OXENSTJERNA DE LA GARDIE
Cari Gustav e un războinic şi o să pornească un război, dar nu are calităţi de om politic, ca să poată conduce un stat aşa cum trebuie. Şi apoi, nu avea nevoie de palatini, cînd există urmaşi ai dinastiei Vasa! Există urmaşi ai dinastiei Vasa?
Da, în Polonia!
Da, adevărat... Dar Cari Gustav are prieteni!
Mai degrabă duşmani!
Un anumit partid a vrut să amelioreze situaţia
îngrădind puterea regală!
Ăsta e partidul meu!
(se miră şi în acelaşi timp se înveseleşte) : Şi al lui
Cromwell!

Da, al lui Cromwell!. . . îl cunoşti pe Cromwell? Nu, în nici un caz îndeaproape! Se spune că şi-a decapitat regele!
(se întunecă la faţă şi bate în retragere): Aşa se spune?... în orice caz, nu asta a fost fapta sa măreaţă! *(Pauză.)* închipuie-ţi, de la Gardie, cele cinci milioane pe care le-am primit la încheierea păcii westfalice, au dispărut.
Au dispărut?
Au fost furate! De cine?

Tumult la uşa din dreapta.
AXEL
OXENSTJERNA *(priveşte spre dreapta):* Maiestatea sa!

KRISTINA AXEL
OXENSTJERNA KRISTINA
AXEL
OXENSTJERNA KRISTINA
A mbii se ridică.
Kristina intră în costum de călărie, salută înclinînd din cap.
Scrutează mai întîi cu atenţie expresia feţei lui de la Gardie,
ca să poată ajunge la anumite concluzii, după aceea privirile
ei se întîlnesc cu acelea ale lui Oxenstjerna.
De la Gardie îi întinde un scaun Kristinei.
(se aşază): Ia loc, te rog, Oxenstjerna!
(se aşază): Maiestate...
(după o pauză): Am venit să stăm de vorbă în legătură cu scrisoarea lui Messenius. *(Pauză.)* O cunoaşteţi?
Conţinutul mi-e necunoscut. Atunci o să-ţi aduc la cunoştinţă o parte din el... S-o citesc în întregime ar însemna să mă compromit — prea mult — de altfel şi pe dumneata, domnule cancelar!
Axel Oxenstjerna înclină din cap.
KRISTINA Autorul scrisorii, dacă mai merită acest nume, spune... pentru început — că regina e o nebună, care nu se pricepe de loc la conducerea treburilor ţării.
A xel Oxenstjerna se uită în jur ca şi cum ar vrea să descopere un trădător.
KRISTINA *(păstrîndu-şi sîngele rece):* Mai departe... Veniturile ţării sînt secătuite pentru a face favoruri străinilor, fireşte... şi apoi baletele, cîte douăzeci de mii pe seară... ce e drept, sînt treizeci, dar, în sfîrşit, ce importanţă mai are!... Ai înţeles ?
AXEL
OXENSTJERNA KRISTINA
(ia o mină aspră): Am înţeles. Apoi mai scrie ceva despre colegiul de iezuiţi, despre adunările comunale şi despre sublocotenenţi ...
Axel Oxenstjerna îl priveşte mirat pe de la Gardie.
KRISTINA După aceea urmează o infamie împotriva dumi-tale!... Spune că te opui ca să urmeze la tron

Cari Gustav... Aş vrea mult să te cruţ, Axel Oxenstjerna, dar în scrisoare se face o aluzie, cum că nu vor fi lăsate nefolosite nici un fel de mijloace împotriva lui Cari Gustav — nici măcar otrava!
Axel Oxenstjerna se agită.
KRISTINA Otravă adevărată, care se spune că ar fi pregătită într-un castel din apropierea Stockholmului. Ghiceşte cum îi spune castelului!
Axel Oxenstjerna tace.
KRISTINA Atunci trecem peste asta!... Dar în toată ţesătura asta mizerabilă de minciuni, există totuşi un punct, care e periculos, deosebit de periculos ! Se spune că un anumit partid, care îl iubeşte mai mult pe Cromwell decît pe Stuarţi, s-a hotă-rît să îngrădească puterea regală prin orice mijloace. *(Cu o voce tăioasă ca un cuţit.)* Ai înţeles ?
Axel Oxenstjerna înclină din cap cu o atitudine glacială.
KRISTINA
Astea sînt punctele principale; pe celelalte, şi mai absurde, nu le mai amintesc... Ce spui, domnule cancelar, despre o scrisoare atît de infamă ?
Pauză.

AXEL OXENSTJERNA
N-aş da acestei scrisori nici o importanţă, dacă nu s-ar putea desprinde, chiar din noianul de neadevăruri şi exagerări, expresia unei păreri generale... da, trebuie să mărturisesc că am auzit, cu nu chiar aşa de mult timp în urmă *(priveşte spre de la Gardie),* afirmaţii care au mers cam în aceeaşi direcţie.! Maiestate, pamfletul acesta nu e inofensiv şi nu poate fi trecut cu vederea!
KRISTINA *(echivoc, cu viclenie):* Da, şi eu cred la fel! Şi tocmai de aceea am pus să-i aresteze pe cei doi Messenius!
AXEL
OXENSTJERNA KRISTINA
I-aţi şi arestat?
(trece la atac): Nu vi se pare că e cazul să ne grăbim?... *(Se domoleşte.)* Iar cînd vor începe, în sfîrşit, să fie interogaţi, sper să pot da de urma

tuturor persoanelor care au contribuit la crearea opiniei, ai cărei purtători de cuvînt au devenit aceşti autori ai scrisorii defăimătoare... Ba mai sper şi *(îl străpunge cu privirile pe Oxenstjerna, care intenţionează să pareze şi să treacă el însuşi la atac)* să pot obţine noi amănunte şi clarificări în urma acestor cercetări *(îşi întinde gîtul şi vorbeşte şuierat),* mai ales o chestiune, Oxenst-jerna, care mă interesează foarte mult!
(calm, recăpătîndu-şi siguranţa de sine): E vorba de cele cinci milioane?
Kristina păleşte, luptă din răsputeri să-şi tragă răsuflarea şi rămîne în poziţia de mai înainte, cu gîtul întins. Axei Oxenstjerna n-o slăbeşte din priviri.
KRISTINA *(revine încet la poziţia normală şi se face mai mică):* Care... cinci milioane ?
AXEL
OXENSTJERNA Cele furate!
AXEL OXENSTJERNA
Pauză.
KRISTINA AXEL
OXENSTJERNA
(încet): Ce fel de bani sînt ăştia ?
(se ridică): Despăgubirile acordate Suediei la încheierea păcii westfalice!... O să vă arăt îndată verificările. *(Merge spre uşa mică din fund.)*
(se ridică tumultuos, ia pe de la Gardie de amîn-două mîinile, şi le duce la piept): Magnus, pentru numele lui Dumnezeu, fă să înceteze procesul! Prea tîrziu! Ajută-mă!. ..
Cine te-a pus să te joci cu leul? *(se loveşte cu biciuşca de călărie):* închipuie-ţi că nu pot să scap nicidecum din ghearele lui... DE LA GARDIE Dar nu el a fost acela care a început să-şi folosească, primul, ghearele... La ce a trebuit să mă ating de cuibul de viespi?
KRISTINA
DE LA GARDIE
KRISTINA DE LA GARDIE
KRISTINA
KRISTINA
DE LA GARDIE KRISTINA
DE LA GARDIE KRISTINA
DE LA GARDIE
Ajută-mă, Magnus!
Acum trebuie să te retragi tîrîş!
Eu, să merg tîrîş?...
Asta trebuie s-o facem cu toţii!
Fie şi aşa! Dar pe urmă mă răzbun eu!
Ştim!

KRISTINA
KRISTINA
AXEL OXENSTJERNA
KRISTINA
AXEL

OXENSTJERNA KRISTINA
DELA GARDIE KRISTINA
DE LA GARDIE KRISTINA
AXEL OXENSTJERNA
Kristina pune la o parte biciuşca de călărie şi îşi schimbă expresia.
Axel Oxenstjerna intră cu mai multe hîrtii.
(cochetă şi prietenoasă, îl bate uşor pe Oxenstjerna pe ***mina*** *în care ţine hîrtiile):* îţi mulţumesc foarte mult, dragă prietene, pe Axel Oxenstjerna îl cred pe cuvînt şi micuţa Kerstin nu are nevoie de nici un fel de hîrtii!
Axel Oxenstjerna continuă să rămînă reţinut.
S-a supărat unchiul pe Kerstin? Nu-ţi mai aduci aminte cum mă luai de păr la lecţia de istorie..: *(Ia mina bătrînului şi şi-o pune pe cap.)* Mîn-gîie-mă puţin, sînt aşa de alintată... şi n-am avut nici tată, nici mamă...
(se mai încălzeşte): Fata mea, fii prietena adevărului în aceeaşi măsură în care eşti frumoasă şi atunci vei fi şi iubită şi stimată! ■' i •
(îşi învinge susceptibilitatea): Mulţumesc, domnule cancelar. Acum fii bun şi încheie cît. mai repede, termină cît mai iute povestea asta neplăcută!
Pot să rog pe maiestatea voastră să-mi dea scrisoarea ? . .
(vioi): Da, după ce voi avea şi eu o copie! *(Se uită la ceas.)* Trebuie să plec acum. La revedere, domnilor! *(Schimbă vorba.)* Spuneţi-mi, există membri ai dinastiei Vasa în Polonia? Da, urmaşii lui Sigismund! Bine, dar sînt catolici! Se pot converti!
(batjocoritor) : Da, ai dreptate!. .. Dar dacă, pînă una alta, e nevoie de urmaşi ai dinastiei Vasa, am eu o soluţie mai bună!... La revedere *l (Pleacă.)*
Ca o pisică! O pisică. . . E trist, de la Gardie, să trăieşti mult şi să vezi cum tot ce a fost frumos se face urît, cum tot ce a fost bun se face rău!
DE LA GARDIE Ei, şi cum rămîne cu autorul scrisorii defăimătoare ? AXEL
OXENSTJERNA Trebuie să recunosc că am fost foarte mirat. Dar se poate ca autorii să fi auzit bîrfindu-se ba

DE LA GARDIE
AXEL OXENSTJERNA
una, ba alta şi să fi redat toate astea în scrisoarea lor.
Da, părerile noastre, ale tuturor! Şi acum urmează să-i condamnăm la moarte!
Vezi cît de crudă e viaţa! Dar trebuie să aibă loc o schimbare! DE LA GARDIE NU putem s-o detronăm, dar putem s-o silim să
abdice. AXEL
OXENSTJERNA
DE LA GARDIE
AXEL
OXENSTJERNA
DE LA GARDIE AXEL
OXENSTJERNA
DE LA GARDIE
AXEL
OXENSTJERNA
DE LA GARDIE
AXEL
OXENSTJERNA
DE LA GARDIE
AXEL
OXENSTJERNA
DE LA GARDIE
AXEL
OXENSTJERNA
Putem? Da!

De la Gardie, vrei să intri aici şi să stăm puţin de vorbă?
E cineva înăuntru?
Da, fireşte! Cine?
Vino să vezi!
(priveşte înăuntru în cameră): Negustorul Allerts!
Da, ştii cine e? Are o fată...
Care e mama unui copil...
Al cărui tată se numeşte Cari Gustav...
Da!

Actul al treilea

Partea de jos a scenei reprezintă un salon luxos ; la stingă, înconjurate de un paravan chinezesc, se află două sofale lingă care stau o masă mare şi cîteva scaune. La dreapta un dulap foarte mare, din lemn de nuc, în stil olandez. Partea de sus a scenei reprezintă un gang sau o galerie ; în faţa acesteia, atelierul de croitorie. La dreapta o fereastră lungă şi joasă cu şase geamuri. în fată o masă mare de croitorie la care şed opt calfe, lucrînd la nişte costume luxoase. Alături o altă calfă croieşte, iar alta calcă ; a treia probează costumul Pandorei pe un manechin.

CALFA I
CALFA II CALFA III
CALFA II CEL CARE CALCĂ CEL CARE PROBEAZĂ CEL CARE CALCĂ
CALFA II
CEL CARE PROBEAZĂ
CALFA II
CEL CARE CALCĂ
(priveşte afară prin fereastră): Cît de mulţi oameni sînt afară!
Mai bine să nu te uiţi acolo!
De ce?
Nu trebuie să faci multe ca să fii ridicat...
Atunci vedeţi-vă mai bine de treabă! O să-i ducă la tribunalul de la curte?
Pe cei doi Messenius, da! Nu ştiai ?
Tot mai mulţi o să fie duşi în faţa tribunalului curţii!
Mai mulţi? Martorii!
Ţineţi-vă gura!
Cel care calcă şi cel care probează coboară pe primul plan al scenei.

J

CEL CARE CALCĂ CEL CARE PROBEAZĂ CEL CARE CALCĂ
CEL CARE PROBEAZĂ
CEL CARE CROIEŞTE
CEL CARE CALCĂ
CEL CARE PROBEAZĂ *(către cel care calcă):* Al naibii proces! E ca şi năvodul unui pescar! Nici nu tragi bine de

el, că se şi prind peştii, şi mai mici şi mai mari... N-a rămas nici o persoană mai de seamă care să nu fie amestecată... Nici măcar una!
CALCĂ Chiar şi cei mai de sus?
Da!... Şi fiecare îl bănuieşte pe celălalt... Chiar şi pe... cea mai de sus ? E speriată!
(spre partea de jos a scenei): Băgaţi de seamă acolo. Băgaţi de seamă!
Ce? Noi? Croitorii? Nu!... Toţi pot să fie diz-graţiaţi şi daţi la o parte, numai noi nu! Noi sîntem de neînlocuit şi ne numeşte chiar Consiliul celor zece, cel de neînlocuit; Holm este numit „Protectorul"... Nu ştiţi că... Holm o să fie înnobilat ?. . .
O să devină nobil? Şi atunci noi, ceilalţi, ce-o să fim?
Noi o să ne facem meşteri croitori...
în tot cazul Messenius ăştia sînt nişte oameni şi jumătate... închipuiţi-vă, să spună ei tot ce ştiu; da, tot, fără înconjur! chiar tot...
Au spus pe şleau tot ce au avut pe inimă... Tăcere, vine Holm!
Toţi îşi reiau lucrul.
JOHAN HOLM *(intră, cu o pană de gîscă după ureche şi o lornietă în mînă, se duce la dulapul mare deschide uşa şi scoate nişte coli de hîrtie din cîteva sertare; citeşte şi face însemnări; se adresează calfelor fără să-i privească):* Linişte, Linişte! Linişte!
Calfele mormăie.
JOHAN HOLM Linişte! Linişte! Linişte !
CEL CARE CROIEŞTE
CEL CARE PROBEAZĂ CEL CARE
CALCĂ
CEL CARE CROIEŞTE

KRISTINA *(intră; e îmbrăcată în costumul tradiţional de călărie, cu rochia ridicată puţin într-una din părţi, cu sabie şi colierul ordinului Joaniţilor. Pare speriată.):* Holm! JOHAN HOLM *(politicos):* Maiestate!
KRISTINA Ai treizeci de mii de taleri? JOHAN HOLM Da.
KRISTINA încă niciodată n-ai spus nu, onorabile Holm!...
Uite, baletul trebuie să aibă loc; poporul trebuie
să găsească alt subiect de discuţie, pe lîngă
procesul ăsta binecuvîntat...
JOHAN HOLM Binecuvîntat! Blestemat să fie cel care a început
acţiunea asta! KRISTINA *(tresare, dar numai pentru un moment):* Ce se
vorbeşte în oraş?
JOHAN HOLM O, se bîrfeste 'aşa de mult! KRISTINA Oamenii sînt supăraţi pe mine?
Holm face un semn, arătînd spre calfe.
KRISTINA Aceia ? Dar aceia mă iubesc!
JOHAN HOLM Maiestate! Corporaţia, corporaţia croitorilor a
ieşit astăzi pe străzi cu steagurile, spunînd că
e adunare, dar de fapt nu e nici o adunare!
KRISTINA Fleacuri! *(Se îndreaptă spre partea de sus a scenei*
şi salută amical pe calfe.) Bună ziua, băieţi!
Calfele ascultă, se întorc spre regină şi o privesc cu răceală.
KRISTINA *(coboară din nou, descurajată şi se întoarce la*
Holm) : Nu-mi plac privirile lor!... JOHAN HOLM Maiestate, daţi-le ziua de azi liberă şi o să vedeţi
ce ochi frumoşi o să aibă... tot aşa de frumoşi
ca şi ai maiestăţii voastre. KRISTINA *(îşi stăpîneşte furia şi dezgustul):* Nu pot să le
dau o zi liberă, spectacolul de balet trebuie să
aibă loc.
JOHAN HOLM Cei mici nu trebuie uitaţi; mulţi mărunţi fac
unul mare!
KRISTINA Nu-i uit, Holm, îi dispreţuiesc! JOHAN HOLM Ei, ei!
KRISTINA Cum îmi vine costumul?
JOHAN HOLM *(controlează tivurile):* Ei, da!... Cînd avem un trup ca o răchită...
KRISTINA *(îşi exprimă dezgustul faţă de complimentul făcut*

de Holm): Pandora e gata? JOHAN HOLM E pe şevalet, cum ar spune pictorul de la curte!
399
KRISTINA *(urcă şi examinează costumul Pandorei de pe manechin) :* Promite!... *(Coboară nervoasă.)* O să vină în curînd nişte domni; roagă-i să ia loc.
Se aud urale.
KRISTINA *(tresare):* Ce-i asta? JOHAN HOLM Sînt tei mici!
KRISTINA *(încearcă să glumească):* Dar nu sînt strigăte de copii! JOHAN HOLM NU maiestate, nu sînt!
KRISTINA Holm! Printre toţi cei de aici, pe care-i ridic, există oare măcar unul, care să-mi fie prieten? JOHAN HOLM Da, unul singur!
KRISTINA Cine e acela?
JOHAN HOLM Dacă las la o parte umila mea persoană, pe care aş numi-o mai degrabă sclav decît prieten, atunci e Steinberg.
KRISTINA *(puţin dispreţuitor):* Steinberg! care ţine morţiş la titlul său de „von".
JOHAN HOLM Da, asta e singura lui slăbiciune; dar bunul şi credinciosul Steinberg înfruntă moartea pentru regina sa, fără să aştepte vreo răsplată...
KRISTINA *(stă pe gînduri):* Vorbeşti serios ?... *(Pauză)* Holm! mi-e silă de comedia asta!
Johan Holm tace.
KRISTINA *(ca pentru sine):* Oricum, se joacă ultimul act...
(Pauză.) îl cunoşti pe negustorul Allerts? JOHAN HOLM Da!
KRISTINA în legătură cu omul ăsta există un mister pe care eu nu-1 cunosc. îl ştii cumva tu? JOHAN HOLM NU!
KRISTINA Fă în aşa fel să-1 afli!
JOHAN HOLM De cînd cu procesul ăsta, oamenii s-au făcut aşa de tăcuţi şi sînt cu atîta băgare de seamă!... Iată că vine Steinberg!
KRISTINA *(arborează o altă expresie şi merge spre Steinberg):* Fii binevenit, bunul meu Steinberg!
Anton Steinberg se aşază în genunchi.
KRISTINA *(CU blîndeţe):* Nu aşa... Te rog, ridică-te! Dumneata, care odată mi-ai salvat viaţa...
STEINBERG Maiestate, dacă aş putea să-mi dau viaţa...
KRISTINA
STEINBERG KRISTINA
STEINBERG KRISTINA
KLAS TOTT
DE LA GARDIE
KLAS TOTT DE LA GARDIE
KLAS TOTT DE LA GARDIE
KLAS TOTT
DE LA GARDIE KLAS TOTT
DE LA GARDIE KLAS TOTT
DE LA GARDIE KLAS TOTT
Dacă ştiu că gîndurile dumitale mă înconjoară cu bunăvoinţă, mi-e destul, dragă Steinberg...
Spune-mi, te rog, de unde vii?
De la tribunalul curţii, maiestate!
(se îngrozeşte) : Şi acolo ai auzit că...
Da, am auzit. ..
(speriată de adevărul pe care l-ar putea afla şi totuşi curioasă): Vino cu mine, aici înăuntru...
(Merge spre stînga.)
Steinberg o urmează.
(intră dinspre dreapta; se uită împrejur, apoi i se adresează lui Holm): Domnule croitor, vrei să te îndepărtezi puţin?
Johan Holm îl priveşte mai întîi pe Tott, apoi iese prin fund, spre stînga.
(intră dinspre dreapta): Ei, ca să vezi... Să luăm loc...
(arată un scaun): Aici ?
Daa, aici e foarte bine! *(Iau loc.)* Acum te scalzi în razele favoarei reginei, Tott, în jurul dumitale e

lumină!
Ai această impresie?
Oamenii care iubesc ajung să radieze ei înşişi lumină; iar cei din apropierea lor simt căldura pe care o emană... Dumneata eşti fericit! Chiar cea mai mare fericire e întunecată de perspectiva momentului înfricoşător, cînd o să ia sfîrşit!
De ce să ia sfîrşit?
De ce ?... înainte.. . Doar am iubit femei şi mai înainte — cînd se apropia ruptura, obiş-nuiam să dărîm chipul idolului, să-1 calc în picioare şi atunci eram liber. Adică plîngeam o săptămînă-două! Desigur că e singura împrejurare cînd un bărbat plînge şi are dreptul să plîngă... Dar de data asta lacrimile nu mă mai uşurează... am luat totul aşa de serios, mi se pare totul aşa de înălţător, încît dacă ea rupe legătura, mor! Bietul Tott!
Şi ştii, simt durerea încă dinainte!... Oare filozofii nu pot să explice din ce cauză cele mai

DE LA GARDIE KLAS TOTT
DE LA GARDIE KLAS TOTT
DE LA GARDIE KLAS TOTT
DE LA GARDIE KLAS TOTT
DE LA GARDIE KLAS TOTT
DE LA GARDIE KLAS TOTT
DE LA GARDIE KLAS TOTT
DE LA GARDIE KLAS TOTT
DE LA GARDIE KLAS TOTT
DE LA GARDIE KLAS TOTT

mari chinuri sînt cele ale dragostei ?... L-am văzut pe Jolian Baner îndrăgostit — eroul se transformase într-un copil, umplea cu lacrimi cîte şase batiste pe zi! Dar lucrul cel mai crud e că oamenii rîd de necazul ăsta! Spune-mi, te rog, Magnus, crezi că se joacă cu mine?
Dacă se joacă? Dar o femeie ştie să facă altceva? Iubirea este doar un joc!
Să te joci cu cerul şi cu iadul în acelaşi timp e cam primejdios!
Se mai întîmplă ca unii să moară din această cauză!
O iubesc cu tot avîntul tinereţii, o ador ca pe o fiinţă superioară şi o consider prima mea iubire!
O fiinţă superioară?
Da, chiar aşa! Nu vezi cum pluteşte deasupra vieţii, cum pentru ea nimic nu contează. Coroana pe care regii o pun pe cap, ea o calcă în picioare. Sînt aproape sigur că într-o bună zi o va arunca!
(ascultă atent): Crezi ?
Da, e un pui de vultur, născut în aer şi din aer; de aceea îi este aşa de greu să respire aici, jos pe pămînt!... O, de-aş putea s-o ajung în zbor!
Dar nu e constantă în nimic, nici în acţiuni şi nici în hotărîri.
Fiindcă nu vrea să-şi îngrădească libertatea; tocmai asta este măreţ!
Nu are nici o opinie personală.
Ce să facă cu ele, din moment ce toate opiniile sînt contrazise... De aceea e mereu tînără, mereu

nouă.
Doamne, dar îndrăgostit mai eşti! Da, sînt!
Dar oare să n-aibă nici un defect? Nu, însuşirile ei nu pot fi definite prin cuvinte ca „defecte" sau „merite", noţiunile astea burgheze.
Şi ai observat ce multe idei are? Croitorul Holm şi cei de teapa lui au doar cîte o singură idee, în timp ce ea are nenumărate, fiindcă nu reprezintă numai un om ci o lume întreagă!
Ei, ca să vezi, colosul!
Iar frumuseţea chipului ei, n-am văzut-o decît eu. Şi am putut s-o văd, fiindcă eu o iubesc cu adevărat. Vouă, celorlalţi, nu vă e dat s-o vedeţi niciodată...
Dar zău că ştii să iubeşti, Tott! Şi totuşi, ţi-a mers faima că eşti misogin!
Că urăsc femeile! De fapt, misogin sînt şi acum, dar Kristina nu e femeie! De altfel, după cum ştii, ea însăşi urăşte femeile! Aşa că şi în privinţa asta sîntem de acord!
Fereşte-te de ceea ce ea numeşte ură împotriva femeilor; nu e decît momeala cu care prinde păsările!
Dar tocmai ea a fost cea care a scris că femeia e instabilă...
A scris... Ei şi tu crezi ceea ce e scris ?... Ţie nu ţi-a citit încă cu voce tare din Euripide?
Ba da! De unde ştii ?
Să fim discreţi, Klas!
*Kristina intră; figura ei iradiază încă optimism, inspirat de bunătatea lui Steinberg. în **mină** are un bilet.*
Klas Tott şi de la Gardie se ridică.
Kristina pe glnduri, îi face lui Tott semn să se îndepărteze.
Klas Tott se uită urît la de la Gardie şi nu pare convins că e într-adevăr necesar să plece.
Kristina repetă gestul.
Klas Tott se retrage.
DE LA GARDIE *(faţa lui iradiază bucurie, crezînd că Tott e în dizgraţie):* Aşa de repede?
Kristina îşi ascunde un zîmbet, aruncîndu-i o privire furioasă. Rupe biletul în bucăţele mici pe care le presară pe duşumea.
DE LA GARDIE KLAS TOTT
DE LA GARDIE
KLAS TOTT DE LA GARDIE
KLAS TOTT DE LA GARDIE
DE LA GARDIE
(cu mai multă îndrăzneală): O scrisoare prin care se termină totul?
Kristina înaintează; se aşază ; îl invită pe de la Gardie să ia loc apoi pune sabia pe masă, între ei doi, şi îl fixează pe de la Gardie cu priviri pătrunzătoare, al căror sens nu poate fi descifrat.
DE LA GARDIE Sabia între noi!
KRISTINA
DE LA GARDIE
KRISTINA
DE LA GARDIE
Kristina îl fixează încă o dată în mod echivoc.
De la Gardie se preface că e distrat şi ia de pe masă o cutie cu bijuterii pe care o întoarce pe o faţă şi pe alta.
Ce ai acolo?
O momeală!
Pentru soţia ta! Ceva care să-ţi asigure liniştea căminului! Dar ce a făcut ?
A fost, fireşte, răutăcioasă şi neînţelegătoare!

KRISTINA DE LA GARDIE
KRISTINA DE LA GARDIE
KRISTINA DE LA GARDIE
KRISTINA DE LA GARDIE
KRISTINA
DE LA GARDIE KRISTINA
DE LA GARDIE KRISTINA
Şi acum trebuie mituită! De ce te-ai însurat? Tu ştii mai bine ca oricine de ce m-ai căsătorit cu Mărie Euphrosyne.
Ascultă Magnus! Vrei să vinzi moşia Ekolsund ? Dar abia am primit scrisoarea de împroprietărire.
Ei şi, ce-are a face? Vrea cumva s-o cumpere Cari Gustav? Nu, dar de fapt nu te priveşte!... Cît costă? Nu vreau s-o vînd!
(enervată şi cu un ton maiestuos; vorbeşte cu voce de bărbat): Asta o spui regelui tău ? Vrei să spui, reginei!
(ridică sabia): îmi aduci aminte că sînt femeie ? E ceva ruşinos?
Pentru mine da! Să ştii că aş avea chef să te întîlnesc odată pe teren, cu arma în mînă, ca să vezi că nu-ţi sînt inferioară în nici o privinţă! Vrei să spui că doreşti să-mi dai satisfacţie...
Kristina tace şi se uită cu atenţie, ca şi cînd ar încerca să descopere un sens ascuns în cele spuse de el; apoi zîmbeşte ; în cele din urmă schimbă vorba;
Vrei şaptezeci de mii pentru Ekolsund? DE LA GARDIE Depinde — cine e urmaşul ?
Kristina umilită şi ruşinată lasă capul în piept. Tace.
Iartă-mă, dar zău că ceri bătaie!
E aşa de plăcut să loveşti?
Să loveşti şi să arunci la pămînt nişte idoli e plăcut, dar cît e de dureros să loveşti o femeie pe care ai iubit-o. însă o durere potoleşte pe cealaltă!
DE LA GARDIE
DE LA GARDIE
KRISTINA
DE LA GARDIE
KRISTINA
DE LA GARDIE
KRISTINA
DE LA GARDIE
KRISTINA
Vorbeşti mereu de durerea despărţirii. . . eu nu simt aşa ceva! Eu cred că e frumos să fii iarăşi liber! '
Iarăşi!. .. Aşteaptă, o s-o simţi şi tu odată.. . O s-o simţi şi tu, împreună cu toţi ceilalţi care vă jucaţi cu acea forţă a naturii, cu acea forţă a creatorului, a cărei obîrşie e la rădăcinile arborelui lumii.. .
(batjocoritor): Şi ce poate să fie asta ? Iubi-rea! Dar tu nu ştii ce-i asta! E un joc, prin urmare nu trebuie luat în serios. *(Scandează.)* „Iar cel ce jocului se dă, trebuie să-1 suporte..." *(Schimbă vorba brutal.)* Acum poţi să pleci! Adio!. .. Cheamă-1 pe Tott!
De la Gardie se ridică dar nu e sigur că e cazul să plece. Kristina (accentuează): Şambelanul Tott! De la Gardie continuă să manifeste îndoială.
(crescendo) : Consilierul regal Tott! Consilierul regal ?
Poate că acum consimţi să vinzi Ekolsund? Da, acum vreau să-1 vînd. . . Dar acum s-a urcat preţul. .. La cît?
(degajează şi apoi trece la atac): La cinci milioane!
(tresare; îşi revine însă şi spune cu o voce surdă): Magnus, fă-mi un serviciu!
Amabila mea verişoară, sînt totdeauna gata să-ţi fac servicii, dar nu servicii înjositoare!
(cu supleţe): Cel pe care ţi-1 cer acum nu e înjositor pentru tine! Du-te la tribunalul curţii... şi asistă la dezbateri...
Da, merg... dacă te poate ajuta!
(cu o figură jalnică): Crezi că nu se mai poate face nimic ?

(mîngîietor): Micuţă Kerstin! Biata de tine,
Kerstin, de fapt tu eşti cea care stă la tribunal şi
supusă judecăţii...
Ce stupid e să faci prostii!
Da, aşa e! Asta o ştiu eu cel mai bine, eu, care
sînt acum biciuit pentru... ca să zicem aşa,
prostiile mele!
(îndurerată): De ce îmi eşti de fiecare dată
superior ?
Sînt într-adevăr? Te pomeneşti că da! *(furioasă, cu scînteieri în priviri):* Să-ţi fie ruşine!
Din încurcătura asta nu poţi ieşi decît... într-un
singur fel. KRISTINA Şi anume cum? DE LA GARDIE Să abdici!
KRISTINA Cum ai zis? DE LA GARDIE Să abdici!...

Pauză.

405

KRISTINA DE LA GARDIE
KRISTINA DE LA GARDIE
KRISTINA DE LA GARDIE
KRISTINA
DE LA GARDIE
KRISTINA
DE LA GARDIE KRISTINA
DE LA GARDIE
KRISTINA DE LA GARDIE
KRISTINA
DE LA GARDIE
KRISTINA
DE LA GARDIE

404

KRISTINA *(se face că n-a auzit bine ; glacial):* Cheamă-1 pe
Tott! DE LA GARDIE *(fără teamă):* Nu! Cheamă-1 singură! *(Iese.)*

Kristina rămîne pe loc, prada unei îndoieli; face o strîmbă-tură ca şi cînd ar fi muşcat într-un măr acru.

UN ŞAMBELAN KRISTINA
KRISTINA
CARL GUSTAV
KRISTINA
KRISTINA
CARL GUSTAV KRISTINA
CARL GUSTAV KRISTINA
CARL GUSTAV

(intră): Alteţa sa regală, prinţul Carl Gustav! *(arborează o figură deschisă şi veselă şi îl întîmpină pe Carl Gustav cu o voce plăcută):* Bine ai venit!

Şambelanul iese.

Carl Gustav intră; e gras şi transpirat, domol şi burghez, dar are totuşi o anumită demnitate militară şi regală. Cade în genunchi, apoi se ridică şi se şterge de praf.

(îi întinde o mînă, iar cu cealaltă îl bate uşor sub bărbie; vorbeşte cu o voce de copil): Bună ziua, dragă Carl, nebărbierit ca de obicei şi îngrijorat să nu-ţi murdăreşti hainele... Dar, de fapt, ai dreptate! *(îl scarpină sub bărbie.)* Şi pe deasupra ai şi guşă... Dar oare de ce nu te bărbiereşti? Vino, purceluşul meu, şi ia loc! *(se ridică blajin, totuşi puţin pornit):* Iubita mea verişoară, călătoresc de mai multe zile şi nopţi, vin tocmai din insula Oland, ca să-ţi spun cît de nevinovat sînt în procesul ăsta binecu-vîntat! *(se întunecă puţin):* Nu e nevoie să mi-o mai spui.. . Avem alte lucruri despre care trebuie să vorbim!... Ia loc!

Pauză.

Carl Gustav se pregăteşte să audă întrebări importante.

Sînt puţin cam grăbită, de aceea trec direct la miezul lucrurilor! Te pricepi la finanţe? Destul de bine!
Ascultă... nu se pot împrumuta nişte bani... Uite, acum iarăşi rînjeşti, ca de fiecare dată, cînd îţi

vorbesc despre bani! Eşti zgîrcit? Draga mea prietenă, n-am cu ce să mă zgîrcesc. Nu există ceva care se numeşte obli... obligaţiuni de stat?
Obligaţiuni! *(Prelungeşte cuvintele.)* O, micuţa mea... , *începe să vorbească într-un tempo mai rapid.)* Ba da, există! Dar ăsta e împrumut de stat!

Bine, dar capul statului nu poate să facă — maşini din alea?
(zîmbeşte): Nu, fetiţa mea, pentru asta trebuie să se întrunească consiliul ţării şi e nevoie de mijloace!
(bagă un deget în gură) . Aşa ? *(Pauză.)* ... Dar ce înseamnă cumpărare cu impunere cenzitară? *(rîde):* Dar, draga mea, noi facem asta de nu ştiu cînd, şi ţara întreagă a început să se mişte; tu însăţi ai semnat sute de hîrtii de felul acesta. Da? *(Schimbă vorba.)* Aşa, vrei să spui hîrtiile acelea care au sigiliul pe ele? Care sînt ca nişte taleri de hîrtie şi au înfloriturile acelea galben-albastre pe dos?
(zîmbeşte, dar devine îndată mai serios): De fapt, cam aşa arată toate hîrtiile pe care le semnezi.. . dar, draga mea, ascultă... ar trebui să fii atentă şi să nu trădezi faţă de alţii nepriceperea şi nepăsarea ta în ceea ce priveşte conducerea ţării.. .
(roşeşte): Şi ce sînt rentele pentru terenurile nobiliare ?
Acum trebuie să te întrerup, Kristina, *franche-ment!*[1] Despre ce sumă e vorba?
(priveşte în jos, pe duşumea): E mult, mult!
Cît de mult?
Cît crezi?
Sînt milioane?
(cu vocea slabă) : Da!
(speriat): Cîte ?
Kristina tace. Tăcere de mormînt.
CARL GUSTAV *(mişcat, întristat):* Dar, pentru Dumnezeu, ce ai făcut fetiţa mea? Doar n-or fi cinci milioane?
KRISTINA *(copilăros):* Cinci nu, sigur că nu, sînt vreo trei... sau şapte...
CARL GUSTAV *(se ridică, se apleacă prietenos la urechea Kris-tinei şi-i şopteşte):* Nu cumva spui minciuni, Kerstin?
KRISTINA *(CU O voce de duritatea oţelului):* Eu nu spun niciodată minciuni şi nici n-am spus!... Ia loc!
Pauză.
Carl Gustav o priveşte ***lung.***
KRISTINA CARL GUSTAV
KRISTINA CARL GUSTAV
KRISTINA CARL GUSTAV
KRISTINA CARL GUSTAV
KRISTINA CARL GUSTAV
KRISTINA CARL GUSTAV
KRISTINA CARL GUSTAV
[1] **„Sincer vorbind"** (în lb. fr.)
KRISTINA
CARL GUSTAV KRISTINA
CARL GUSTAV KRISTINA
CARL GUSTAV KRISTINA
CARL GUSTAV KRISTINA
CARL GUSTAV KRISTINA
CARL GUSTAV
KRISTINA CARL GUSTAV
KRISTINA
CARL GUSTAV
KRISTINA
CARL GUSTAV
KRISTINA CARL GUSTAV
KRISTINA
CARL GUSTAV KRISTINA

(se trezeşte din coşmar şi continuă cu un ton prietenesc): Ascultă, dragă Carl, să-mi faci rost de şaptezeci de mii de coroane. *(cu răceală):* Nu pot!
Atunci trebuie să semnezi un contract de cumpărare !
(sec): E iarăşi pentru moşia Ekolsund ? Da!
Păi asta am plătit-o o dată! Da, dar cînd e vorba de o coroană regală, nu merită s-o mai plăteşti o dată? *(se luminează la faţă)*: Ba da!... *(îi întinde mina ştrengăreşte):* Atunci dă-mi-le! Sînt ale tale, chiar dacă nu le am la mine acum! *(continuă să ţină mîna întinsă) :* Poftim! *(îi ia mîna şi i-o sărută):* Kristina, dă-mi voie acum să spun cîteva cuvinte... dar nu mă întrerupe şi nu rîde! Depinde!
(trecînd direct la subiect): Am venit să-ţi aud ultimul cuvînt... nu să pretind să te ţii de unele promisiuni din tinereţe — astea n-au nici un temei! Dar acum, cînd am trecut prin diferite încercări şi cînd avem o anumită părere despre rosturile vieţii, trebuie să recunoşti că situaţia ta e tot atît de imposibilă ca şi a mea. E drept că tu mi-ai cedat coroana — eventual şi pentru cazul că ai abdica.. . dar eu nu pot să stau şi să aştept pînă mori tu! *(cască):* Grăbeşte-te! Grăbeşte-te ! Ei bine, vrei să mă iei de soţ? Nu, asta nu vreau! Nu vreau să fiu soţie! *(Se ridică şi vine în dreptul lui Carl Gustav.)* Ştiu că nu sînt un model de frumuseţe bărbătească ...
(se joacă cu părul lui): Trebuie să te bărbiereşti! ... Dar o inimă mai credincioasă... Carl Gustav, tu eşti tare drăguţ şi te pricepi la finanţe mai bine ca mine, poate chiar la toată povestea asta cu treburile ţării, dar eu de măritat nu mă mărit niciodată!... *(îl sărută pe frunte.)* Uite un sărut!... Fiindcă eşti tare drăgălaş!... Cu toate că miroşi a rachiu!... Aşa mi se pare! *(furios, se ridică):* Maiestate! Pot să plec? Dacă vrei!... Numai să faci rost de cele şaptezeci de mii de coroane... Stai! încă ceva... Să
CARL GUSTAV KRISTINA
CARL GUSTAV KRISTINA
CARL GUSTAV KRISTINA
CARL GUSTAV KRISTINA
faci uz de influenţa ta la Casa nobililor şi să mă ajuţi ca prietenul meu Holm să fie înnobilat. Holm, croitorul? Şambelanul, dacă-mi dai voie! Dar oare e rezonabil?
în timpurile noastre, în timpurile astea ale lui Cromwell, cînd fabricanţii de bere devin regi, iar regicizii ambasadori — uite-1 pe Whitelock, colo jos, mergînd nestînjenit prin capitala regilor suedezi şi primind onoruri cu armele şi cu bătăi de tobă... Vrei sau nu vrei ? Nu vreau! Coroana! Coroana! Nu vreau. . . dar sînt nevoit! Da, iată un răspuns bun! Eşti nevoit! Apoi *(scandează)* pentru ca să nu mă mai plictiseşti cu încercări de a mă peţi şi palavre despre credinţa ta şi aşa mai departe, vreau să fii atît de bun şi cu prima ocazie, după ce te-ai bărbierit şi nu' mai miroşi a rachiu, să-mi prezinţi pe un prieten foarte bun de-al tău, nu de-al meu, şi care este cunoscut sub numele de negustorul Allerts. îl cunoşti?
Carl Gustav a amuţit, frînt.
KRISTINA Socru? Nu-i aşa? Acum, inimă credincioasă, poţi să pleci!
Carl Gustav se pregăteşte să plece.
Du-te, dar nu uita de cele şaptezeci de mii ale
lui Tott!
Ale lui Tott?
Da, ale lui Tott!
Ăla care. ..
Coroana! Coroana!...
(pleacă dar se întoarce, se apropie din nou ca o pisică, gata să zgîrie): Cîte milioane ai spus că sînt?
(brusc): Cinci!... Dar, *(scandează)* astea le primesc din partea negustorului Allerts, atunci cînd numele lui o să apară în proces...
(uluit) : Şi numele lui... O, Dumnezeule!
Numele lui în legătură cu cel al moştenitorului tronului, al lui Carl Gustav! *(Pauză.)* Acum ne-am înţeles? Ne oprim aici?
Ne-am înţeles!
KRISTINA

CARL GUSTAV KRISTINA
CARL GUSTAV KRISTINA
CARL GUSTAV
KRISTINA
CARL GUSTAV KRISTINA
CARL GUSTAV
408
409
KRISTINA Bine, fiindcă altfel mai adăugăm ceva! CARL GUSTAV *(Pleacă):* Ne-am înţeles!
Kristina se gîndeşte la ceva ; în momentul acesta vine Pimentelli din spate, o ia de talie şi o sărută pe ceafă. Ea îl ia de mînă şi-l conduce afară prin stingă. Apoi intră din nou şi sună. Johan Holm intră din dreapta.
KRISTINA Holm, pentru serviciul tău credincios, vreau, după cum ştii, să te ridic la rangul de nobil. O să-mi mulţumeşti mai tîrziu! Şi acum, dă-le calfelor — să vedem! — trei ore libere! După aceea păzeşte bine toate uşile; îl aştept pe baronul Tott!
JOHAN HOLM Se va face întocmai, maiestate! *(Pleacă să le dea liber calfelor.)*
Klas Tott intră pe neobservate.
Kristina se luminează, merge spre el şi-i întinde mîna decent; îl duce la masă, după care iau loc unul vizavi de celălalt.
KLAS TOTT *(arată puţin cam neliniştit; priveşte scrutător):*
Cine a fost cel care a plecat ? KRISTINA Holm! KLAS TOTT Şi mai înainte? KRISTINA *(caută să se încredinţeze din priviri dacă el „ştie ceva" sau nu) :* Mai înainte ? Au fost mulţi! KLAS TOTT Iartă-mă, Kristina, dar mi-e greu să te recunosc astăzi! Cei atît de mulţi au lăsat urme; văd în colţul gurii tale o fărîmă din zîmbetul glumeţ al lui de la Gardie şi mi se pare că şi Cari Gustav a fost pe aici şi ţi-a lăsat cute pe frunte. KRISTINA Doamne, dar clar mai vezi!
KLAS TOTT Cînd sînt aproape de tine, văd mai limpede, Kristina; toate simţurile mele se ascut; contactul cu aerul care te înconjoară îmi sublimează simţurile şi impresiile aşa de mult, încît mi-e greu să mai întreţin relaţii cu alţi oameni. KRISTINA Eşti aşa de frumos azi, Klas! KLAS TOTT Dacă ţi se pare că azi sînt mai puţin urît decît ieri, tu eşti aceea care are meritul... KRISTINA Mai joci cărţi?
KLAS TOTT NU mai joc cărţi, nu mai beau, de-abia dacă mai mănînc ceva şi nu mi-ar veni pentru nimic în lume un cuvînt urît pe buze! KRISTINA Ai mai văzut pe careva dintre vechii tăi prieteni?
410
KLAS TOTT
KRISTINA
KLAS TOTT
KRISTINA
KLAS TOTT
KRISTINA
KLAS TOTT
KRISTINA
KLAS TOTT
KRISTINA KLAS TOTT
KRISTINA
ANTON
STEINBERG
KRISTINA
ANTON
STEINBERG
KRISTINA
ANTON STEINBERG
KRISTINA
Nu te am decît pe tine! Azi eşti trist, prietene!
Nu pot să mai fac deosebire între tristeţe şi bucurie, trăiesc, dar sînt mort! Seara pe care am petrecut-o ieri împreună a fost pentru mine... Kristina, acum îmi ţii sufletul în mînuţa ta: dacă o deschizi, el zboară şi eu nu mai exist!. .. îmi zăresc chipul în ochii tăi; dacă închizi pleoapele, chipul a dispărut şi o

dată cu el şi eu! Klas, te-ai înălţat prea sus, nu te mai văd. Coboară odată!
Din moment ce mi-ai luat sufletul, aici nu mai este decît un trup lipsit de viaţă... îţi mai aduci aminte de zmeul de hîrtie... cît timp sfoara îl ţine legat de pămînt, el se tot urcă; dar dacă dai drumul sforii, el cade iar la pămînt!. . *(continuă, extaziindu-se):* Eu sînt acela care te leg de pămînt, dar tu o să mă ridici... *(cu emoţie autentică):* Klas, mă faci nefericită. .. eu nu sînt aşa cum crezi tu, băiatul meu! Tu nu ştii cine eşti şi de unde ai venit, aşa cum nici copilul nu ştie, cum nu-ţi poţi aduce aminte nici de visurile din toate nopţile! Cînd zeii te-au trimis, ca fiică a lor, pe pămînt, ţi-au răpit facultatea de a-ţi aduce aminte... Iubirea ta e cea mai mare şi prima care mi-a fost hărăzită şi tu eşti spiritul cel mai măreţ pe care l-am întîlnit pînă acum! Nu, eu nu sînt nimic, sînt doar o tăbliţă pe care scrii tu, nu am fost nimic înainte de a te vedea pe tine, iar acum sînt totul prin tine! O, Dumnezeule. . .
(intră, cu simplitate, sinceritate şi de bună-credinţă):
Maiestate!
(bate cu piciorul în pămînt) : Pleacă!
Iertare!
Pleacă!... Mi-ai salvat viaţa, da, o să-mi aduci
acum mereu aminte de asta.. . Pleacă!
(ezită supărat): Nu vreau să vă aduc aminte de nimic, am venit doar să vă aduc la cunoştinţă ... oraşul s-a răsculat! N-are decît! Pleacă!
Anton Steinberg pleacă mîhnit.
411
KRISTINA Klas, coboară iar pe pămînt!. . . Eşti consilier
regal!
KLAS TOTT Şi ce înseamnă asta pentru mine? Am primit acest dar numai ca să nu-ţi fie ruşine de prietenul tău!
KRISTINA Dar cu tine am planuri mai măreţe! Ascultă şi nu mă întrerupe!... Prin vinele tale curge sînge de Vasa! Cei mari din ţară nu vor un palatin, ci caută un membru al familiei Vasa din Polonia. O să te aibă pe tine, dar mai întîi trebuie să fii duce! KLAS TOTT Dar eu te am pe tine!
KRISTINA *(îi acoperă gura cu mîna):* Taci, copile!... Şi de aceea i-am făcut cunoscută lui Oxenstjerna dorinţa mea de a ţi se acorda titlul de duce... iar acum îi aştept din clipă în clipă răspunsul! KLAS TOTT EU sînt regele universului, dacă tu eşti regina mea; ce nevoie am de altceva ?
KRISTINA Băiete dragă, rămîi jos pe pămînt... Kerstin nu poate să zboare la înălţime!... Vai mie, pînă la urmă o să-ţi aduc nenorocirea... Epimeteu! KLAS TOTT Pandora! Tu care m-ai făcut să simt pentru prima oară că există fericire... Tu, cea curată, cea albă ca zăpada, căci aşa eşti în adîncul sufletului tău, chiar dacă...
KRISTINA Chiar dacă?
KLAS TOTT Chiar dacă spiritul tău teluric care îţi pune frumoasa făptură în mişcare...
Strigăte pe stradă.
KRISTINA *(se ridică şi merge repede la fereastra unde au stat ' calfele):* Ce se întîmplă ?
Klas Tott se ridică şi scoate sabia.
KRISTINA *(se uită afară pe fereastră):* E răzmeriţă! DE LA GARDIE *(intră):* Maiestate, iertaţi-mi îndrăzneala, dar
oraşul s-a răsculat... KRISTINA *(coboară pe scenă):* De ce ?!
DE LA GARDIE Să vă spun în două cuvinte! Răscoala e împotriva reginei!... Un nebun a înjunghiat o femeie crezînd că e regina!
KRISTINA *(speriată):* Dar de ce mă urăsc? *(Cu un ton copilăresc.)* Ce am făcut ?. . . Nu sînt bună cu toată lumea? N-am luat partea stărilor de jos împotriva trufiei celor puternici? Nu am.. •
412
DE LA GARDIE
KRISTINA
KLAS TOTT DE LA GARDIE
KRISTINA DE LA GARDIE
KRISTINA DE LA GARDIE
KRISTINA
DE LA GARDIE KRISTINA
DE LA GARDIE KRISTINA
KRISTINA DE LA GARDIE

KRISTINA DE LA GARDIE
KRISTINA DE LA GARDIE
Fetiţo, te-ai jucat de-a domnia... dar de acum înainte nu mai merge. Mica Kerstin a murit de mult, iar tu încerci s-o dezgropi. O să vină îndată cancelarul, ascultă-1 pe bătrînul ăsta înţelept căci numai el te poate salva!
(supărată): N-am încotro; trebuie să-1 ascult! *(Se apropie de Tott, îi strînge mîna, apoi se uită în ochii lui cu ^priviri fierbinţi.)* Aşteaptă afară pînă ce sun! *(îşi apropie faţa de a lui ca şi cum ar vrea să-l sărute.)* Şi nu pleca! Trebuie să vorbim despre balet şi despre costumul tău! Te aştept, chiar dacă ar fi să treacă o mie de ani şi încă o mie pe deasupra! *(Pleacă.)* Kristina, mai întîi de toate, trebuie să desfiinţezi baletul!
Baletul meu? Orice, dar asta nu! Atunci o să fie luat cu asalt palatul! Dar ce mai e iarăşi?
Se îngrămădesc toate! Şi apoi procesul, procesul ăsta le scoate pe toate la lumină! *(cu impetuozitate):* Pune-le pumnul în gură! Execută-i fără proces! Doar au fost prinşi asupra faptului, *parbleu*! [1] şi au mărturisit! Poate fi judecat cineva fără să fi fost ascultat? Dar au voie să vorbească în faţa tribunalului nişte bandiţi? Să mintă toţi mincinoşii, iar impostorii să-şi debiteze toate infamiile? Fă-i să tacă; cufundă-i în tăcerea cea veşnică! Sărmană prietenă! Sărmana Kerstin!
Bourdelot intră cu o mină veselă şi cu gesturi degajate.
(către de la Gardie): Dă-1 afară! Ăsta-i maimuţă, nu om!
(merge spre Bourdelot şi-l apucă de umeri): Ieşi afară, domnule!
Bourdelot rînjeşte.
Dă-i cîteva cu bastonul, Magnus! *(îl dă afară pe Bourdelot):* Ăsta a fost numărul unu!... Cel mai mare! Spiritul mare! Nu fi rău, Magnus!
Iartă-mă, dar tu l-ai pus mai presus de Oxenstjerna !
Zău! (în lb. fr.)

KRISTINA
DE LA GARDIE
KRISTINA
DE LA GARDIE KRISTINA
DE LA GARDIE
KRISTINA
DE LA GARDIE
KRISTINA
DE LA GARDIE KRISTINA
DE LA GARDIE
KRISTINA
DE LA GARDIE
KRISTINA DE LA GARDIE
Pe atunci nu-1 cunoşteam pe Tott! Pe Klas?
Da, în cazul lui ar putea fi vorba de un candidat la coroană! îl iubeşti?
Da, îl iubesc, iubesc pentru prima oară în viaţă şi pentru totdeauna!
Te-ai jucat cu el, l-ai ademenit şi acum te-ai prins şi tu în laţ!
Da, m-am legat şi iubesc această dulce legătură! Numai el poate să mă ridice din noroiul ăsta. *(sincer mişcat)*: Kristina, mi-a fost greu să te iert, ai fost rea şi necredincioasă; şi ţi-am fost şi eu necredincios; dar cînd văd acum ce fiinţă suavă a putut face Klas Tott dintr-o femeie nesinceră şi crudă, mă ruşinez, şi *(cu o voce emoţionată pînă la lacrimi)* recunosc că a fost greşeala mea dacă, atunci cînd te-am iubit, nu te-am putut schimba, te felicit din inimă, crede-mă, că ai găsit o astfel de iubire şi un astfel de bărbat! *(îşi trece mina peste ochi ca să ascundă o lacrimă, de care i-e ruşine):* Magnus!... *(Mestecă puţin ca să-şi oprească lacrimile).* Ai fost sincer, o să fiu şi eu... 0 dată cu iubirea asta regina a murit; acum e rîndul femeii!... *(Schimbă vorba.)* Pfui, cît mi-e de ruşine!... Ascultă! Cancelarul!
(tresare): Acum ar fi nevoie de regină şi uite că tocmai acum nu-i!... Magnus... roag-o pe mama să vină puţin aici. .. Mai caută-1 şi pe bunul Steinberg... M-am purtat urît cu el adineaori... roagă-1 să mă ierte!... *(Lasă să cadă rochia care fusese prinsă mai sus, într-o parte.)* Şi nu fi supărat pe mine!
în mine ai un prieten sigur. *(Schimbă vorba.)* Să-i transmit ceva şi lui Pimentelli? *(trece la atac):* Pleacă, te urăsc cu sarcasmele tale...
(sincer): îţi mulţumesc, Kristina, şi eu simt la fel!... Aşadar, mai întîi la mama! Mama, atît la început

cît şi la sfîrşit!
Da, mama!. .. *(Fără gînduri coerente.)* De ce nu poţi să fii mamă... fără să te mai măriţi ? Kristina!... *(Pauză.)* Cancelarul!
Kristina ia din nou o poziţie demnă, devine iarăşi regină.
414

ŞAMBELANUL *(intră):* Domnul cancelar, contele Oxenstjerna!
Kristina înclină din cap în semn de aprobare.
De la Gardie iese.
Axei Oxenstjerna intră sumbru, pare gata să înceapă o luptă.
Se înclină, glacial.
KRISTINA
AXEL OXENSTJERNA
(dur, cu demnitate) : Am dat ordin să fiţi chemat! *(Ceva mai blînd.)* Vă mulţumesc că aţi venit!
Axei Oxenstjerna se uită în sus, mirat. Kristina arată un scaun.
(ia loc): Maiestatea voastră! *(Obosit.)* Fără îndoială ştiţi că oraşul s-a răsculat! KRISTINA *(uman, rezonabil) :* Ştiu şi cunosc şi < auza. De aceea sînt de părere că e bine ca unul să moară pentru popor!
AXEL
OXENSTJERNA KRISTINA
AXEL OXENSTJERNA
(echivoc) : Bine, dar sînt doi Messenius! *(zîmbeşte) :* Sînteţi teribil! *(Schimbă vorba.)* Aţi luat cunoştinţă de dorinţa mea, domnule cancelar ?
(cu indiferenţă): E vorba de titlul de duce ? Bine, dar nu e pentru mine! KRISTINA *(înăbuşit):* E adevărat... Cînd eşti un Axel Oxenstjerna. ..
AXEL
OXENSTJERNA KRISTINA
AXEL
OXENSTJERNA KRISTINA
AXEL
OXENSTJERNA
KRISTINA
AXEL
OXENSTJERNA
îmi daţi voie să pun o întrebare indiscretă? *(repede):* Iar e vorba de cele cinci milioane ? Ei bine, o parte din aceşti bani am binevoit să-i dăruiesc, iar de altă parte am „dispus", cum se spunea aşa de potrivit după moartea marelui nostru părinte!
(în parte umilit): Dăruit ?
(vioi): Da, fireşte, în schimbul unor compensaţii, fiindcă nimeni nu dăruieşte fără să primească în schimb ceva, nu-i aşa?
(priveşte în jos): O altă întrebare; regina ştie că Suedia se află în stare de război? *(speriată):* Război? Cum aşa?... Cu cine?
Dar e tare curios! Regina nu ştie, iar consiliul, care trebuia să fi aflat deja, nu are nici o cunoştinţă !
415
KRISTINA
AXEL
OXENSTJERNA
KRISTINA
AXEL
OXENSTJERNA KRISTINA
AXEL
OXENSTJERNA
KRISTINA
AXEL
OXENSTJERNA KRISTINA
AXEL
OXENSTJERNA KRISTINA
AXEL OXENSTJERNA

KRISTINA AXEL
OXENSTJERNA KRISTINA
AXEL OXENSTJERNA
KRISTINA AXEL
OXENSTJERNA KRISTINA
AXEL
OXENSTJERNA
Cu cine sîntem în război?
Cu oraşul liber Bremen! *(jenată)* ."Bremen ?
Regina nu ştie chiar nimic despre asta? Nu!... Adică, de fapt, Konigsmark a scris o scrisoare şi s-a plîns de Bremen... şi apoi. . . apoi, fireşte, i-am răspuns! Eu răspund totdeauna la scrisori!
Şi ce aţi răspuns?
(speriată): Dar bine, e grav?
(sever): Ce aţi răspuns ?
Am răspuns, fireşte, să-i... lovească, sau cum numesc asta generalii!
Pentru numele lui Dumnezeu! Ei, şi ce înseamnă asta?
Asta înseamnă că Konigsmark a construit fortăreţe în mod ilegal, că a început apoi asediul oraşului — a inundat apoi toată regiunea cu apă... Şi nu se mai poate schimba nimic?
Draga mea, nu mai merge !...
(copilăreşte): Dar ajută-mă, Oxenstjerna, doar
dumneata te pricepi la aşa ceva!
(cu înţelegere): Ei, fata mea, cînd am vrut să te ajut, nu mi-ai dat voie, iar acum, cînd îmi dai voie, e prea tîrziu! Dar ce s-a întîmplat?
Olanda şi împăratul s-au aliat cu oraşul Bremen! împăratul! *(în genunchi.)* Ajută-ne, ajută-ne, ajută-ne!
Kristina, fata mea, ridică-te! O să te ajut, dar să nu mai faci niciodată aşa ceva!... Vezi, ca să conduci ţări, trebuie să fii un om obişnuit! Doar vezi că în riksdag [x] sînt şi tîrgoveţi şi ţărani! Iar tu eşti un om neobişnuit. Eşti ca un artist...
[1] Parlamentul suedez. **416**
tot atît de nepăsătoare, de fără grijă, de superficială... şi asta... nu se face în cazul tău! Adevărat, dar totul e aşa de plictisitor!
(zîmbeşte): Da, e plictisitor... şi tu vrei, mai presus de toate, să te distrezi... fiecare cu gusturile sale!...
(îl întrenipe): Aşadar! Abdic!
Nu te pripi!
Ba da, vreau să se termine cît mai repede!
(cu ironie): Aşteaptă cineva ? Da, şi asta! Abdic!
Maiestate, în această situaţie voinţa voastră este mai presus de legile ţarii; dar, într-o problemă ca aceasta, pe care numai majestatea voastră o poate rezolva, cu propria sa conştiinţă, nu vreau să fiu consilier. De ce?
Fiindcă nu pot să-mi dau seama de urmările unei astfel de acţiuni... Şi acum aş vrea să vă adresez o rugăminte mică, neînsemnată!
Spune!
Opriţi baletul!.. . Poporul s-a răsculat şi cei doi Messenius se bucură de sprijinul maselor! Dacă e aşa, n-am încotro!
îţi mulţumesc fata mea!.. . Şi, rămîi cu bine! *(îi strînge mîna cu afecţiune).* Dumnezeu să te binecuvînteze şi să te apere de rău! *(Iese.)*
Kristina, rămasă singură, îşi revine din starea de supraîncordare şi devine din nou o femeie graţioasă, Uîndă, cu mişcări languroase. Sună. Johan Holm ***intră.***
KRISTINA Dumneata eşti, domnule şambelan?... Fii bun
şi aprinde lămpile, s-a întunecat!
JOHAN HOLM *(aprinde două lămpi cu ulei):* în oraş e răscoală. KRISTINA Am auzit despre asta, dragă prietene!... dar o să se potolească în curînd... *(Sună din nou de trei ori).*
Klas Tott intră. Johan Holm iese.
417
KRISTINA
AXEL
OXENSTJERNA

KRISTINA AXEL
OXENSTJERNA
KRISTINA
• AXEL
OXENSTJERNA
KRISTINA
AXEL
OXENSTJERNA
KRISTINA
AXEL
OXENSTJERNA
KRISTINA
AXEL
OXENSTJERNA
KRISTINA
AXEL
OXENSTJERNA
mim
KRISTINA *(se aproprie de Tott, cu pasiune):* Klas, baletul n-o să mai aibă loc, dar tu să cobori în seara asta în pavilionul din grădina leului; o să dau acolo un banchet numai pentru tine! Unul roman!
KLAS TOTT TU şi cu mine sîntem lumea, nu mai e nevoie de alţii pentru a da un banchet! KRISTINA Şi o s-o vezi şi pe Pandora! KLAS TOTT Te joci din nou cu forţele răului? KRISTINA *(supusă):* Cît eşti de sever! KLAS TOTT Da, tu m-ai făcut bun şi acum nu vreau să devin iarăşi rău!
KRISTINA Vine mama! *(îl sărută pe buze.)* KLAS TOTT *(se clatină pe picioare; timid):* Mi-ai dat ceva şi mi-ai luat ceva! Ce mi-ai dat, nu ştiu, dar mi-ai luat sufletul. .. Kristina, nu mă omorî, sînt încă aşa de tînăr!
KRISTINA Da eşti tînăr! Aşa de tînăr! Un tînăr zeu! Acum du-te!
Klas Tott iese.
Kristina e singură un moment; se duce şi coboară fitilul unei lămpi.
MĂRIA ELEONORA *(intră fără să fie observată de Kristina):* Eşti aici, fata mea? KRISTINA *(se aruncă în braţele mamei sale):* Mamă dragă!
MĂRIA
ELEONORA *(simplă, demnă, cu bunătate):* Ce mai faci, ce mai faci, micuţa mea? Ce ţi s-a întîmplat? Ţi s-au încurcat firele ? Vino şi şezi aici!
KRISTINA *(O conduce pe mama sa la sofa, apoi se întinde pe două scaune alăturate, punîndu-şi capul în poala mamei sale):* Tu să şezi aici şi eu o să stau cu capul pe genunchii tăi!
Pauză.
Măria Eleonora o mîngiie pe Kristina pe ***păr.*** '
Ai fost şi tu regină odată!
Nu, fata mea, eu m-am mulţumit să fiu soţia marelui rege şi mama ta... atîta timp cît mi-a fost dat să fiu... *(vocea îi tremură.)* Dar copilul a fost smuls de lîngă mine.. . Dumnezeu să-i ierte, dacă poate!... Şi ai fost crescută ca să fii bărbat !... Asta au făcut!
; KRISTINA Spune, mai spune; îmi face aşa de bine să aud pe cineva plîngîndu-se!
MĂRIA ELEONORA
KRISTINA
KRISTINA
MĂRIA
ELEONORA
MĂRIA
ELEONORA
KRISTINA

MĂRIA ELEONORA
KRISTINA
MĂRIA
ELEONORA
KRISTINA
MĂRIA
ELEONORA
KRISTINA
KRISTINA
MĂRIA ELEONORA
KRISTINA
MĂRIA ELEONORA
KRISTINA KRISTINA
Dar bine, prostuţo, *tu* eşti cea care vrei să-ţi uşurezi biata ta inimă!
Lasă-mă mai întîi să mă odihnesc puţin, sînt aşa de obosită, aşa de obosită... Şi o să mă plîng după aceea!... Mîngîie-mă pe frunte ! Acum închid ochii.. . dulce. .. doar un minut, un singur minut, să fiu din nou copil nevinovat, fără griji!...
Biată regină!
(începe cu o voce mieroasă): Ascultă, mamă dragă, nu cumva contele palatin Johan Casimir a fost calvinist?
Te referi la tatăl lui Cari Gustav? Ba da, a fost reformat.
Şi cînd a trecut Cari Gustav la luteranism?
Nu ştiu draga mea!
Pauză.
(parcă ar încărca o armă de foc): Mămico, e adevărat că tatăl tău a fost reformat?
Da, desigur!
(lansează proiectilul): Şi atunci, cînd ai trecut tu la luteranism?
Măria Eleonora rămîne ca mută.
(savurează victoria): Ai auzit că Oxenstjerna şi partidul lui încearcă să aducă din nou în ţară membri ai dinastiei Vasa din Polonia?
Am auzit ceva asemănător şi prefer pe aceştia palatinilor!
(arată ca un demon; bate din picioare de plăcere): Dar cei din dinastia Vasa din Polonia sînt catolici! Prin urmare, marele Oxenstjerna socoteşte că ei se vor lepăda de catolicism şi vor fi nişte renegaţi.
Draga mea, eu nu mă amestec niciodată în treburi religioase şi la urma urmei. .. sînt de părere că fiecare îşi găseşte fericirea în religia lui! *(sare ca o pisică):* îţi mulţumesc pentru cuvîn-tul ăsta, mamă!
Măria Eleonora se uită ***la*** *Kristina* ***nedumerită.***
(ia sabia şi o rupe în două pe genunchi): S-a terminat!
418
419

Actul al patrulea

Scena reprezintă interiorul pavilionului din grădina leului. La dreapta o încăpere separată prin pereţi vopsiţi în culori deschise, cu scene din mitologia greacă. în această încăpere se vede şi o masă acoperită cu o faţă de masă albă, flori, sticle de vin în găleţi cu gheaţă, tacîmuri de aur şi de argint, fructe din cele mai felurite etc. în prim plan un trepied roman pe care arde un foc de sacrificiu. La dreapta un tron sub un baldachin. La stingă o anticameră cu stative pentru note muzicale şi o uşă în fund.
Kristina intră din dreapta îmbrăcată ca Pandora, într-o rochie simplă, decoltată, strînsă pe corp, care se termină cu o bor-dură de-a lungul tivului şi îi ajunge pînă la glezne. în picioare are sandale albe. Părul e despletit, pe cap poartă o cunună de trandafiri şi e strălucitor de frumoasă. în mînă are o cutie sculptată.
(intră din dreapta; văzînd-o pe Kristina, se dă cu un pas înapoi şi îşi acoperă ochii cu mîinile, ca şi cînd ar fi orbit de lumină): Kristina! Cît de frumoasă eşti! Cum nu te-am văzut niciodată! Cine mă iubeşte, mă vede! Fiecăruia Kristina pe care o merită! Ce ai în cutie, Pandora?
(o deschide şi-i arată o coroană regală) ; Nenorocirile întregii lumi închise într-una singură! Nu cumva insignele puterii? Numai de hîrtie, dragul meu! E adevărat că vrei să renunţi la coroană?

Dacă vreau ? De-am şti ce trebuie să vrem! Se spune că ai semnat deja actul! Nu se ştie!
Pauză.
DE LA GARDIE Crezi că iubitul tău va ţine la tine tot atît de mult, după ce n-o să mai porţi pe cap decorul

DE LA GARDIE
KRISTINA
DE LA GARDIE KRISTINA
DE LA GARDIE KRISTINA
DE LA GARDIE KRISTINA
DE LA GARDIE KRISTINA
KRISTINA PE LA GARDIE
KRISTINA DE LA GARDIE
KRISTINA DE LA GARIJIE
DE LA GARDIE
DE LA GARDIE
acela împodobit în vîrf cu globul pămîntesc, simbolul puterii?
(cu îndoială): La asta nu m-ara gîndit!... Crezi că el o iubeşte numai pe regină? Nu ştiu! Şi noi sîntem tot atît de ciudaţi ca şi voi!... De altfel, vrei să fii iubită numai ca femeie ?... De data asta, da! Tu, care urăşti femeile! Eu, care urăsc femeile!
(Pune o întrebare, menită să aibă efectul unui trăsnet din senin): Şi unde plecaţi în călătorie ?
Kristina priveşte cu atenţie pe de la Gardie ca şi cînd acesta i-ar fi descoperit secretul.
La Paris, fireşte, centrul lumii, Delfi cel modern, unde oracolul mai prezice încă viitorul!
Kristina tace, roasă de indignare.
Atunci ai aranjat prost lucrurile; ministrul spaniol Pimentelli e duşmanul cel mai neîmpăcat al guvernului francez!
Kristina tresare.
DE LA GARDIE Dacă pleci însoţită de el, curtea franceză îţi închide porţile.
Kristina pune cutia pe un trepied, în faţa focului de sacrificiu.
DE LA GARDIE Iar pe Bourdelot l-ai concediat în mod ruşinos! Nici asta nu-i o recomandaţie!
Pauză.
Kristina se aşază pe treptele tronului şi-şi leagă sandala ca să-şi ascundă emoţia
DE LA GARDIE O să vă ajut! Vezi cît de mare e mica mea iubire, cît de dezinteresată! Nu dai tu în fiecare zi de un iubit refuzat, care să-şi ajute rivalul! KRISTINA Cînd eram prieteni, Magnus, eram mereu duşmani .. . Acum se pare că iubirea creşte pe măsură ce se măreşte depărtarea dintre noi...
DE LA GARDIE Ca şi pătratul distanţei, ar fi spus Descartes! KRISTINA *(zîmbeşte):* Nebunatic! Mereu nebunatic!
DE LA GARDIE TU ai vrut să fiu aşa! Trebuia să fac pe prinţesă să rîdă; în schimb, cînd este cu Tott, vrea să plîngă! *Afară se aude ceva asemănător cu un muget.*

KRISTINA
DE LA GARDIE
KRISTINA
(Ascultă): Ce-i asta?
Sigur că sînt leii cei îmblînziţi din grădină!
(scoate două inele de pe degete şi îi întinde unul lui de la Gardie): Magnus, du-te îndată cu inelul ăsta la Pimentelli!
Ceea ce înseamnă: Taie-ţi gîtul!
Şi cu ăsta du-te la Bourdelot!
Cu inscripţia: „Nu chiar fără speranţă!"... Mă duc!... Ne mai vedem în seara asta? *(Se uită împrejur.)*
(timid, încet): Nu!
(cu melancolie): Atunci mă duc acasă, la nevastă-mea, la vulturul meu, să-1 las să-mi roadă ficaţii mai departe! Altceva nu-mi rămîne de făcut.. . *(cu tristeţe):* Bietul Magnus! Este chiar aşa de greu de

suportat?
La început mi-a fost dragă, fiind un dar de la tine! Tot ce venea de la tine îmi era aşa de drag, pînă şi răutăţile tale... *(mişcată):* Magnus, poate că e pentru ultima oară că ne vedem... îmbrăţişează-mă!
De la Gardie o îmbrăţişează cu cordialitate şi respect.
KRISTINA Sărută-mă pe obraz!
De la Gardie o sărută.
KRISTINA Spune: Biata Kerstin! DE LA GARDIE *(CU emoţie reţinută):* Biata Kerstin!
KRISTINA *(se smulge şi ia din nou o poziţie demnă):* S-a terminat !
DE LA GARDIE
KRISTINA
DE LA GARDIE
KRISTINA DE LA GARDIE
KRISTINA DE LA GARDIE
KRISTINA
KRISTINA
ANTON
STEINBERG
KRISTINA
ANTON STEINBERG
KRISTINA
De la Gardie iese repede.
Kristina bate din palme.
Anton Steinberg intră din dreapta.
(vine în întîmpinarea lui cu prietenie): Bunul meu Steinberg! Nu eşti supărat pe mine, nu-i aşa?
(orbit de frumuseţea Kristinei, mişcat) Maiestate... Uite, dau acum un banchet şi am nevoie de un prieten de încredere...
Eu sînt la dispoziţia maiestăţii voastre, dar *(îşi priveşte hainele)* cred că nu sînt îmbrăcat aşa ca să... Nu face nimic!
i'lZ
ANTON
STEINBERG
KRISTINA
KRISTINA
KRISTINA KRISTINA
KRISTINA
KRISTINA
ANTON
STEINBERG
KRISTINA
ANTON
STEINBERG
KRISTINA
Maiestate, e o onoare prea mare...
Onoarea e modestă... Vino şi vezi! *(îl ia de mînă şi-l duce spre încăpere).*
Anton Steinberg înţelege greşit situaţia şi se arată măgulit de această atenţie, fără să devină totuşi ridicol.
(ia o floare dintr-o vază): Uită-te la floarea asta! Nu-i aşa ca e frumoasă ca o fată tînără? *(Sărută floarea.)*
Anton Steinberg îmbătat, nu înţelege nici acum situaţia, totuşi nu devine ridicol.
Cînd o să iau floarea asta. ..
Anton Steinberg întinde mina după floare.
(îl fixează cu privirile): Cînd o să iau floarea asta dumneata o să ieşi.. . şi... *(Se opreşte.)*
Anton Steinberg înclină din cap şi începe să înţeleagă.
(puţin nerăbdătoare) : înţelegi ce vreau să spun... O să fie o surpriză pentru... musafiri, musafir; după cum vezi, peretele ăsta e mobil... *(Arată spre peretele din fund al încăperii.)* Prin urmare, la un anumit semn, dumneata te retragi şi dai un semnal — atunci peretele se ridică în sus... iar în fund, în grădină,

se prezintă un tablou şi se aprind focurile de artificii!
Anton Steinberg pare distrus.
(îlpriveşte cu dezgust amestecat cu milă): Ai înţeles?
(încearcă să zîmbească, melancolic) : Da, acum înţeleg ! Asta-i tot!
(se aruncă în genunchi): Regină!
(îi întoarce spatele): Acum, du-te. .. *(Pauză.)*
Şi rămîi afară pînă te chem! *(Se îndepărtează.)*
Anton Steinberg se ridică mîhnit şi iese prin stingă. Kristina rămasă singură, se aşază în faţa focului şi îşi încălzeşte mîinile.
Klas Tott intră din dreapta. în momentul în care intră Tott, scena e inundată de o lumină a cărei sursă nu e văzută de spectatori; se aude o muzică plăcută de coarde şi dintr-un coş de flori atîrnat în tavan cade o ploaie de petale la picioarele lui Tott.
423
KLAS TOTT
KRISTINA
KLAS TOTT
KRISTINA
KLASS TOTT
KRISTINA
KLAS TOTT
KRISTINA
KLAS TOTT
KRISTINA KLAS TOTT
KRISTINA KLAS TOTT
KRISTINA KLAS TOTT
KRISTINA KLAS TOTT
KRISTINA KLAS TOTT
KRISTINA KLAS TOTT
Pandora, Evă „cea atotînzestrată"; cea dintîi femeie şi singura. Tu, care dăruieşti viaţă fiilor omului, după ce i-ai dat viaţă unui bărbat! Prometeu, tu cel care ai adus lumina, care ai luat de la zeii cei bogaţi tot felul de minunăţii de arte şi frumuseţi, şi le-ai dăruit oamenilor săraci! Şi drept pedeapsă, Zeus te-a creat pe tine, Pandora, pentru ca prin tine să stăpînească pe oamenii răzvrătiţi şi să-i silească să fie umili şi buni! Toate nenorocirile din lume le-a ascuns în cut'a cu darul perfid de nuntă, şi odată cu femeia au început vremuri rele.
Şi bune odată cu cele rele! Dar pe fundul cutiei el a pus darul etern, darul care te înşală ultimul sau chiar niciodată; şi anume speranţa, speranţa cea statornică!
O, tu, fiu al zeilor, îmbrăţişează-mă şi o să-ţi aduc jertfă!
Nu, nu vreau să te îmbrăţişez!
De ce, spune, repede!
Te iubesc prea mult! Te iubesc ca pe o operă de artă, vreau să te văd, dar nu să te ating!
Atinge-mă, doar sînt din ţărîna cea pămîntească şi mîinile tale or să plăsmuiască din mine o operă de artă nemuritoare.
(în genunchi) : Domneşte asupra mea, o Zeus; mă înclin în faţa puterii tale, în faţa femeii!
Femeia ta!
(în genunchi): Dispune de voinţa mea, o, Zeus, ca să vreau numai binele!
Vai ţie, o, femeie, dacă abuzezi de puterea pe care ţi-a dat-o Zeus, sau, mai bine zis, Dumnezeu din cer! *(îi ia mina şi i-o sărută.)* Mi-ai luat mîna! Păstreaz-o!
(se ridică): Aş putea s-o păstrez numai ca soţul tău!
(se ridică): Vreau să fiu soţia ta!
Nu se poate!
Dar ce ne desparte?
O coroană, o mantie şi un sceptru!
Spune: o coroană! Restul urmează!...

Spun: o coroană!
424
KRISTINA
KLAS TOTT KRISTINA
KLAS TOTT KRISTINA
KLAS TOTT
KRISTINA
KLAS TOTT
KRISTINA
KLAS TOTT
KRISTINA
JOHAN HOLM
KRISTINA
JOHAN HOLM
KRISTINA
JOHAN HOLM
KRISTINA
JOHAN HOLM KRISTINA
Prea bine!... *(Se duce la scrin, ia coroana şi o pune pe focul de sacrificiu.)* Primeşte-mi sacrificiul, tu, cel mai mare, singurul bărbat pe care l-am întîl-nit şi care a făcut din mine o femeie! Nu pot să primesc jertfa ta! Trebuie! De ce te temi ? Mă tem de fericire, e trădătoare! Laşule!... Nu îndrăzneşti să rişti o viaţă de chinuri pentru un moment de fericire? Acum îndrăznesc!... Dar nu aici şi nu în ţara asta!
Nu, în ţări străine... Urmează-mă!
Cît e pămîntul de mare!
Atunci, ne-amînţeles! Auzi, cerule! *(Cineva se aude plîngînd aşa de puternic, incit pare să rîdă.)*
Ce este?
Rîde cineva!
Kristina bate din palme.
Johan Holm intră, îmbrăcat ca şambelan ; poartă costumul cu gust şi cu demnitate.
(fără supărare): Holm, dragă, cum păzeşti uşile ?
Poftiţi, Maiestate?
Cine rîde afară?
Cine rîde?... N-am văzut afară decît pe baronul Steinberg...
Şi ce face?
Plînge! Plînge ca un copil...
Bietul Steinberg!... *(Către Tott.)* Rîsul şi plînsul, nu sînt departe unul de altul! *(Către Holm.)* Spune-i lui Steinberg că e liber!... Poate să plece acasă!
Afară plouă, maiestate!
(îi şopteşte ceva lui Holm care pleacă; după aceea îl ia pe Tott de mină şi îl duce la tron): Coroană nu-ţi dau, stăpîne, dar îţi dau un tron, un tron în micul meu regat... în regatul meu în care nu există nici o deosebire între oameni... Slavă ţie, maiestate! *(Ia o floare, dar aude din nou mugetul de la începutul actului.)* Dar ce mai e... Cine îmi tulbură serbarea ? ...
Johan Holm intră din nou.
KRISTINA JOHAN HOLM
Ce se întîmplă afară?
De ce întreabă maiestatea voastră ?...

.... „nn, r>e ce întreacă maiebuncd »««.«».••• KRISTINA Fnndcă mă nelinişteşte, ca orice lucru necunoscut!
425
JOHAN HOLM Vedeţi, e poporul care a aflat că regina a renunţat la tron... KRISTINA Alungă-1 de aici!
JOHAN HOLM E cam greu... cei doi Messenius au fost condamnaţi şi sînt chiar acum duşi spre locul de execuţie ! KRISTINA Doamne Dumnezeule *(Se^ reculege din nou.)* Nu vrem să fim deranjaţi! *(îi şopteşte ceva lui Holm, care iese din nou afară.)* Oraşul Paf os cinsteşte acum pe Epimetheu pe care 1-a cucerit Pandora! *(Bate din palme.)*

Peretele din fundul încăperii se ridică. înlocui tabloului aşteptat se vede o ceată de oameni ciudaţi, toţi foarte agitaţi, tăcuţi, palizi. în primele rînduri sînt negustorul Allerts, hangiul şi ţăranul din actul înlîi.
Kristina scoate un ţipăt prelung.
Klass Tott coboară de pe tron şi o ia de mijloc.

KRISTINA Să fie oare o nălucire ce se ridică din abisuri? KLAS TOTT NU ştiu! Dar am senzaţia că mă deştept dintr-un somn îndelungat! *(Se uită în jur.)* Ce fantasmagorii sînt astea!
KRISTINA Dar ce mi-e dat să aud? Klas Tott? KLAS TOTT Da, regina mea!
KRISTINA NU mai sînt regină! Nu mai sînt decît... KLAS TOTT Ce?
KRISTINA Iubita inimii tale! KLAS TOTT Vrei să spui, tîrfă?
KRISTINA *(face cîţiva paşi înapoi împleticindu-se) :* O, doamne, ce-ai făcut! *(Duce mîna la inimă.)* M-ai omorît.. . De ce a trebuit să rosteşti cuvîntul ăsta ?... KLAS TOTT De ce? Ei bine, am simţit nevoia să te omor!
KRISTINA Dar ce ţi-am făcut?
KLAS TOTT NU ştiu, dar am citit adineauri pe toate feţele astea o condamnare înfricoşătoare — la adresa ta ! KRISTINA TU nu m-ai iubit niciodată! KLAS TOTT Să te iubesc?
KRISTINA Da!
KLAS TOTT Dacă asta înseamnă să fii nebun, atunci am iubit ca nimeni altul!
KRISTINA Şi acum ai de gînd să mă părăseşti? KLAS TOTT Da, fireşte!
KRISTINA *(ca ieşită din minţi):* Am renunţat la o coroană pentru tine şi tu... ai jurat să mă urmezi în exil! KLAS TOTT Se bîrfeşte că...
426

Pimentelli intră şi se aşază, fără să mai aştepte să fie invitat, pe un scaun, unde rămîne cu braţele încrucişate.

KLAS TOTT Cum îşi permite acest domn. .. Eşti obişnuită cu familiarităţile lui... KRISTINA Ce pot să fac? Nu i s-a refuzat intrarea şi cred că e oaspete!
KLAS TOTT Atunci trebuie să plec eu? JOHAN HOLM *(intră cu o scrisoare pentru Tott):* De la domnul ambasador Pimentelli! KRISTINA *(bănuieşte conţinutul şi vrea să i-o smulgă lui Tott):* N-o citi, e otravă! N-o citi!
KLAS TOTT Otravă? *(Citeşte, păleşte, se uită la Pimentelli* face cîţiva paşi înapoi împleticindu-se, apoi cade.)*
KRISTINA *(se aruncă asupra lui Tott):* Doamne, nu ne lăsa! *(Către Pimentelli.)* Priveşte-ţi opera, negustor de otravă ce eşti!
KLAS TOTT *(se ridică din nou, cu forţă):* Iartă-mă, am căzut» dar o să mă ridic din nou!... Kristina, cu mine s-a sfîrşit!
KRISTINA Iar eu, mă scufund, mă scufund, după ce tu m-ai trezit. Oare de ce a trebuit să trezeşti o somnambulă, care mergea aşa de sigur pe streaşină fără să cadă, fără să-şi murdărească o singură cută a hainei?

Muzica a încetat, lămpile se sting una după cealaltă. Se aud bubuituri în uşi şi gălăgie de voci omeneşti afară. Pe estrada pentru muzică apare acum Whitelock, sever, palid, privind cu mirare împrejur.

KRISTINA Daţi-mi mantia!... Repede! Mi-e frig! Doar n-am aproape nimic pe mine! KLAS TOTT Kristina, lasă-mă să plec!
KRISTINA NU! Mor! KLAS TOTT TU?
KRISTINA Da, de data asta eu am fost aceea care a iubit! KLAS TOTT Biata de tine, bieţii de noi! N-o să mă consolez nici dacă plîng o săptămînă întreagă!

KRISTINA *(îl prinde de mîini):* Nu pleca de lîngă mine... Nu pleca! *(Tremură din cap pînă în picioare.)* KLAS TOTT Trebuie să plec... mi-ai întinat sufletul, pe care ţi l-am pus la picioare... m-ai atras într-un vîrtej de pofte necunoscute încă.. . mi-ai îndreptat gîn-durile pe un făgaş pe care nu trebuiau să ajungă ... şi pentru ca să întrerup orice legătură cu regiunile astea de jos, trebuie să-mi ucid trupul şi să.

las sufletul să se ridice în alte sfere, unde aerul e mai curat.

KRISTINA *(în genunchi):* Permite-mi să te urmez, să plec de aici, în sus, spre înălţimi.

KLAS TOTT NU, tocmai de tine trebuie să fug!... Pandora! Mai ai ceva în cutie? Ai spus: speranţa cea „statornică", dar în text stă scris speranţa cea „înşelătoare" ! N-am vrut să te corectez, erai aşa de frumoasă cînd ai spus astea!

KRISTINA Bieţii de noi! Cînd zeii se joacă, fiii oamenilor trebuie să plîngă!

KLAS TOTT *(se uită împrejur):* Vezi, iubirea noastră este cunoscută acum de toţi.

KRISTINA Văd, şi nimeni nu se sinchiseşte de ceea ce spun eu! Toţi ştiu că regina nu mai este... O, ce rău îmi pare! O! Dă-mi mantia! Sînt goală! Dă-mi mantia! *(Caută oarecum să se „înfăşoare" în părul ei lung şi despletit. Se deschide o fereastră spre încăpere şi apare capul lui Bourdelot.)*

KLAS TOTT Şi apoi familiaritatea asta infamă... Nu, nu mai pot sta pe loc... Rămîi cu bine, mireasa mea, singura şi marea mea iubire, regina inimii mele!.. .Adio! Pentru totdeauna! *(Iese spre dreapta.)*

Kristina cade în genunchi.

A nton Steinberg intră grăbit; aduce mantia de hertnelină a reginei cu care o acoperă.

KRISTINA Steinberg, nu mă părăsi, chiar dacă ţi-am fost nerecunoscătoare! Vino cu mine, cînd o să plec de aici!

ANTON STEINBERG

KRISTINA

ANTON

STEINBERG

JOHAN HOLM

KRISTINA

Oriunde porunceşte maiestatea voastră! în toată lumea!

Urmează-mă, dar nu cere nici o răsplată... ca ceilalţi...

Răsplata mea este să vă pot urma!

(intră): Maiestatea sa regele!

Regele! Şi aici e regina *(către Holm, care poartă acum numele Lejoncrona.)* Mîine plec, datoriile pe care le am la tine le comunici la vistierie... JOHAN HOLM Aşa? Maiestatea voastră pleacă? Atunci pot să vă rog să-mi daţi ceva în scris? KRISTINA Să-ţi fie ruşine! Doar ai cuvîntul meu! JOHAN HOLM Cuvîntul e cuvînt, dar o scrisoare înseamnă bani!

KRISTINA

CARL» GUSTAV

KRISTINA CARL GUSTAV

KRISTINA CARL GUSTAV

KRISTINA CARL GUSTAV

KRISTINA

CARL GUSTAV

KRISTINA

CARL GUSTAV

KRISTINA CARL GUSTAV

KRISTINA CARL GUSTAV

KRISTINA CARL GUSTAV

KRISTINA CARL GUSTAV
KRISTINA CARL GUSTAV
Vorbeşti despre bani tocmai acum, în clipa asta... de bani îmi arde mie ? După ce te-am scos din noroi şi te-am ridicat în Casa Nobililor... Om de nimic! Pleacă!

Johan Holm vrea să mai spună ceva, dar Steinberg îl împinge afară.
Carl Gustav intră îmbrăcat în armură, demn şi maiestuos. Kristina s-a aşezat pe tron. Cei doi se uită un moment unul la altul. Apoi Carl Gustav îi face un semn lui Steinberg să se îndepărteze.

Kristina!
Carl Gustav! Carl Gustav al zecelea!
Da, mîine!
E sigur?
Da, dacă abdici...
Dar mai sînt şi alţi pretendenţi...
Daa?
Da, de pildă cei din linia poloneză a dinastiei
Vasa!...
Nu despre asta voiam acum să vorbesc cu tine! Dar atunci ce doreşti?
Voiam să închei socotelile cu tine, înainte de a mă urca pe tron... . .. Arenda ? Vorbeşte cu vistiernicul! Ăsta-i de la Gardie, vistiernicul tău! Frumos aţi mai gospodărit... Dar cu ce ton îţi permiţi să vorbeşti? Cu tonul regelui! Nu uita că eu te-am făcut rege! Nu! Rege m-au făcut stările şi dreptul meu de moştenire! Şi, în plus, mai sînt şi fiul lui Gustav Adolf, prin urmare cel mai aproape de tron, după tine!
Asta-i ceva nou! Suedia a devenit monarhie electivă?
S-ar putea, din moment ce Gustav Adolf a fost ales în locul ducelui legitim Johan, fiul regelui Johan al treilea... Cine vorbeşte despre ăsta? în testamentul său, Carol al nouălea vorbeşte în mod deosebit despre Johan şi roagă ca drepturile acestuia să fie respectate *(Pauză.)* Cred că ar fi trebuit să citeşti ceva mai atent istoria Suediei, înainte de a începe tu însăţi să făureşti istoria suedeză!

KRISTINA Să-ţi fie ruşine!
CARL GUSTAV Iar paginile pe care le-ai înscris tu, ar trebui smulse... ele vorbesc numai de abuzuri, sustrageri de bani, scandaluri şi favoriţi! KRISTINA Cum, tocmai tu îndrăzeşti să spui asta?
CARL GTJSTAV Da, tocmai eu! Şi mai adaug că politica ta copilărească a împins ţara într-o aventură, pe care acum trebuie s-o moştenesc eu... Atacul tău nebunesc asupra oraşului Bremen i-a înfuriat şi pe împărar şi pe olandezi. KRISTINA Dar Oxenstjerna n-a aplanat afacerea?
CARL GUSTAV încă nu! Şi mai rău este însă că ai expulzat din Stockholm pe ambasadorul Portugaliei pentru ca să fii pe placul ambasadorului Spaniei, pe placul iubitului tău Pimentelli! Dar, în schimb, uiţi neplăcerile pe care le faci ţării tale. .. fiindcă în porturile portugheze se află vapoare suedeze încărcate şi e sigur că acum o să fie sechestrate! Ai tratat Suedia ca pe o ţară duşmană; ai jefuit, ai asasinat; mai ales ai jefuit... din palatul de la Stockholm ai scos pînă şi tapetele, iar în castelul din Upsala n-ai mai lăsat decît un singur pat pentru rege... Ai secătuit vistieria, aşa că slujbaşii ţării nu şi-au primit simbriile... KRISTINA Nemesis!
CARL GUSTAV Ce? Nemesis?
KRISTINA Da, fiindcă şi voi aţi jefuit ţara mea; şi tu ai luat parte la campania de sub comanda lui Torstensson. ..
CARL GUSTAV Ţara mea?
KRISTINA Da, a mea! Sînt şi eu germană, ca şi mama; sînt din Brandenburg, aşa cum tu eşti din Palatinat ; tu erai palatin în momentul în care ai ridicat armele împotriva propriei tale ţări! Nu m-am simţit niciodată suedeză şi am urît Suedia tot aşa cum a urît-o şi mama! Am vrut să pun capăt războiului de treizeci de ani, fiindcă mi-am dat seama că Suedia nu avea ce căuta acolo, pe continent, şi peste cincizeci de ani, crede-mă, n-o să mai aveţi nici măcar o singură piatră în Germania; am vrut, în schimb, ca noua mea ţară să fie victorioasă pe alte tărîmuri, în care se poate dobîndi mai multă onoare, şi anume o onoare mai puţin vremelnică ; de aceea am căutat să instruiesc naţiu-

CARL GUSTAV KRISTINA
CARL GUSTAV
KRISTINA
CARL GUSTAV
KRISTINA
CARL GUSTAV KRISTINA
CARL GUSTAV KRISTINA
ANTON
STEINBERG
KRISTINA

nea asta dură, să-i trezesc interesul şi pentru altceva decît pentru război! Aşa ceva, însă, tu nu poţi înţelege! Spui că am jefuit! Dar minţi! Eu restitui, pun la loc! Ceea ce s-a furat! Cînd am văzut cum soseau care întregi cu bunuri din Germania, opere de artă ce nu puteau fi rupte de pămîntul pe care fuseseră create, colecţii de cărţi ce trebuiau citite acolo unde fuseseră scrise, am fost cuprinsă de o poftă nemărginită încît m-am gîndit la un moment dat să mă mărit cu marele prinţ elector de Brandenburg, ca să pot fi ceea ce sînt... Fiindcă viitorul este acolo, pe malurile rîului Spree şi nu pe cele ale apelor Stockholmului!. ..

Pauză

Există oare vreo noimă în toată vorbăria asta fără cap şi fără coadă, sau improvizezi numai? Poate că abia acum, fiindcă am fost atacată nevoia de a mă apăra m-a ajutat să pun o oarecare ordine în întunericul intenţiilor mele... Poate că ţara asta a fost prea mică pentru tine?
Cine ştie? Poate că acum ai spus adevărul! Şi ce-ai de gînd să faci?
Nu te priveşte! Şi nici pe vreun alt muritor! Mai ai ceva de spus?
Ar mai fi multe, dar şi pe astea va trebui să le duc tot eu pe umeri ca şi pe toate celelalte! Vezi, cîte griji odată cu coroana? Şi eu am fost nevoită să iau asupra mea datoriile pe care le-au făcut tutorii mei, nu uita! Dar nu despre asta am vrut să vorbesc cu tine...
Bine. Dar despre ceea ce nu vreau eu să vorbesc, nu poţi nici tu să vorbeşti!

Pauză

Cancelarul!
Ca să vezi! Vine şi el, măcar o **dată,** la momentul oportun! Ia loc, Carl Gustav! Nu e decît o vizită de rămas bun!

Carl Gustav se aşază, fără să fie prea ***inctntat.***
A xel Oxenstjerna intră, priveşte împrejur, se ***uită la Kristina,***
apoi la Carl Gustav.

KRISTINA
AXEL
OXENSTJERNA
KRISTINA
AXEL
OXENSTJERNA
KRISTINA
AXEL OXENSTJERNA
KRISTINA
AXEL
OXENSTJERNA
KRISTINA AXEL
OXENSTJERNA KRISTINA
AXEL OXENSTJERNA

Cu ce pot să vă fiu de folos?
Numai cu un răspuns deschis la o întrebare
sinceră.
Să auzim!
Sînt trimis de către Sfatul ţării şi de Stări!... E vorba de apanajul reginei după abdicarea de la tron... Se vorbeşte chiar de anumite condiţii. .. Mi s-a dat însărcinarea să... Continuaţi!
Maiestate, mi-e nespus de greu să pun această întrebare, căci răspunsul poate să zădărnicească într-un

singur moment speranţele mele şi ale ţării. Continuaţi!
Se zvoneşte că maiestatea voastră ar fi îmbrăţişat religia Romei! E adevărat? Nu e adevărat...
Domnul din ceruri să fie lăudat!
Aşteaptă! Nu e adevărat, dar s-ar putea să fie,
nu peste multă vreme... Nimeni nu ştie unde
sfîrşeşte.
Oare să fie cu putinţă ca fiica lui Gustav Adolf să se lepde de credinţa strămoşilor ei? Adolf ă se lepede de credinţa stămoşilor ei? KRISTINA Este foarte cu putinţă ca ea să se reîntoarcă la credinţa strămoşilor şi, la credinţa sfîntului Erik, a lui Engelbrekt, a lui Sture şi a primilor regi din dinastia Vasa, de care v-aţi lepădat voi!
Pauză.
Ce mi-a fost dat să aud, înainte de a-mi închide ochii obosiţi!.. . Dar fiindcă nu s-a întîmplat încă, vă rog în genunchi, dacă cereţi asta! Nu, nu mă rugaţi! Credinţa mea nu poate fi coruptă şi nici nu se vinde!
în acest caz trebuie să vorbesc în alt ton! Mă ameninţaţi ? Atunci invoc şi eu spiritul marelui meu părinte, fiindcă el nu şi-a dat viaţa,
AXEL OXENSTJERNA
KRISTINA
AXEL
OXENSTJERNA KRISTINA
pentru siluirea credinţei, ci pentru libertatea ei, pentru toleranţă!
***Axel** Oxenstjema şi Cari Gustav se înclină şi rămîn tăcuţi.*
KRISTINA Mai aveţi ceva de adăugat? AXEL
^'*ridica):* Atunci nu-mi mai rămîne decît să vă spun adio! AXEL OXENSTJERNA Adio!
***Kristina** iese.*
CORTINA